

17/EL

WP251αναθ.01

**Κατευθυντήριες γραμμές για την αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων και την
κατάρτιση προφίλ
για τους σκοπούς του κανονισμού 2016/679**

Εγκρίθηκε στις 3 Οκτωβρίου 2017

όπως τελικώς αναθεωρήθηκε και εκδόθηκε στις 6 Φεβρουαρίου 2018

Η εν λόγω ομάδα εργασίας συστάθηκε βάσει του άρθρου 29 της οδηγίας 95/46/ΕΚ. Πρόκειται για ανεξάρτητο ευρωπαϊκό συμβουλευτικό όργανο για την προστασία των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής. Τα καθήκοντά της περιγράφονται στο άρθρο 30 της οδηγίας 95/46/ΕΚ και στο άρθρο 15 της οδηγίας 2002/58/ΕΚ.

Η γραμματειακή υποστήριξη παρέχεται από τη Διεύθυνση Γ (Θεμελιώδη δικαιώματα και Ιθαγένεια της Ένωσης) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης, Β-1049 Βρυξέλλες, Βέλγιο, γραφείο αριθ. ΜΟ-59 02/013.

Ιστότοπος: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/index_en.htm

**Η ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

που συστάθηκε με την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995,

έχοντας υπόψη τα άρθρα 29 και 30 της εν λόγω οδηγίας,

έχοντας υπόψη τον εσωτερικό κανονισμό της,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΙΣ ΠΑΡΟΥΣΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
II. ΟΡΙΣΜΟΙ	6
A. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΡΟΦΙΛ.....	7
B. ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	8
Γ. ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΓΚΠΔ	9
III. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΡΟΦΙΛ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	10
A. ΑΡΧΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	10
1. Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο α) - Νομιμότητα, αντικειμενικότητα και διαφάνεια	10
2. Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο β) Περαιτέρω επεξεργασία και περιορισμός του σκοπού	12
3. Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο γ) Ελαχιστοποίηση των δεδομένων	13
4. Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο δ) Ακρίβεια	13
5. Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο ε) Περιορισμός της περιόδου αποθήκευσης	14
B. ΝΟΜΙΜΕΣ ΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	14
6. Άρθρο 6 παράγραφος 1 Συγκατάθεση	14
7. Άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο β) – Απαραίτητη για την εκτέλεση σύμβασης.....	15
8. Άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) – απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση.....	16
9. Άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο δ) – απαραίτητη για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος.....	16
10. Άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο ε) – απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας	16
11. Άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο στ) – απαραίτητη για τους σκοπούς των έννομων συμφερόντων που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος	17
Γ. ΆΡΘΡΟ 9 – ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	17
Δ. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.....	18
12. Άρθρα 13 και 14 – Δικαίωμα ενημέρωσης.....	19
13. Άρθρο 15 – Δικαίωμα πρόσβασης.....	20
14. Άρθρο 16 - Δικαίωμα διόρθωσης, άρθρο 17 Δικαίωμα διαγραφής και άρθρο 18 Δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας.....	21
15. Άρθρο 21 – Δικαίωμα εναντίωσης	21
IV. ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΟΡΙΖΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 22	23
A. «ΑΠΟΦΑΣΗ ΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΒΑΣΕΙ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ»	24
B. «ΕΝΝΟΜΑ» Η «ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΜΕ ΠΑΡΟΜΟΙΟ ΤΡΟΠΟ»	25
Γ. ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ	27

1.	Εκτέλεση σύμβασης.....	28
2.	Απόφαση προβλεπόμενη από το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους	28
3.	Ρητή συγκατάθεση	29
Δ.	ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ – ΆΡΘΡΟ 22 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 4	29
Ε.	ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.....	29
4.	Άρθρο 13 παράγραφος 2 στοιχείο στ) και άρθρο 14 παράγραφος 2 στοιχείο ζ) – Δικαίωμα ενημέρωσης	30
5.	Άρθρο 15 παράγραφος 1 στοιχείο η) – Δικαίωμα πρόσβασης	32
ΣΤ.	ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΩΝ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ.....	33
V.	ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΡΟΦΙΛ	34
VI.	ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	36
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 - ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΟΡΘΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ	37
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 – ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΓΚΠΔ	41
	ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΓΚΠΔ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΡΟΦΙΛ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ.....	41
	ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΓΚΠΔ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΟΡΙΖΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 22	42
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 - ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	45

I. Εισαγωγή

Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ) διαλαμβάνει ειδικά την κατάρτιση προφίλ και την αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάστασης προφίλ¹.

Η κατάρτιση προφίλ και η αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων χρησιμοποιούνται σε αυξανόμενο αριθμό τομέων, ιδιωτικών και δημόσιων. Ο τραπεζικός και χρηματοπιστωτικός τομέας, ο τομέας υγείας, η φορολογία, οι ασφαλίσσεις, η εμπορική προώθηση και η διαφήμιση είναι μερικά μόνο παραδείγματα τομέων στους οποίους η κατάρτιση προφίλ αποτελεί πρακτική η οποία εφαρμόζεται τακτικότερα με σκοπό την υποστήριξη της λήψης αποφάσεων.

Οι εξελίξεις στην τεχνολογία και οι δυνατότητες της ανάλυσης μαζικών δεδομένων, της τεχνητής νοημοσύνης και της μηχανικής μάθησης έχουν καταστήσει ευκολότερη τη δημιουργία προφίλ και τη λήψη αυτοματοποιημένων αποφάσεων, με πιθανές σημαντικές επιπτώσεις στα ατομικά δικαιώματα και ελευθερίες.

Η ευρεία διαθεσιμότητα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο διαδίκτυο και από συσκευές του διαδικτύου των πραγμάτων (IoT), καθώς και η ικανότητα εύρεσης συσχετισμών και δημιουργίας συνδέσμων, μπορούν να επιτρέψουν τον προσδιορισμό, την ανάλυση και την πρόβλεψη πτυχών της προσωπικότητας ή της συμπεριφοράς και των ενδιαφερόντων και συνηθειών ενός φυσικού προσώπου.

Η κατάρτιση προφίλ και η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων μπορούν να είναι χρήσιμες για φυσικά πρόσωπα και οργανισμούς, δεδομένου ότι παρέχουν οφέλη όπως τα ακόλουθα:

- αυξημένη αποδοτικότητα, και
- εξοικονόμηση πόρων.

Έχουν πολλαπλές εμπορικές εφαρμογές, για παράδειγμα, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη βελτίωση της κατάτμησης των αγορών και την προσαρμογή των υπηρεσιών και των προϊόντων ώστε να ικανοποιούν τις ατομικές ανάγκες των πολιτών. Οι εν λόγω διαδικασίες μπορούν να αποβούν ωφέλιμες και για τους τομείς της ιατρικής, της υγείας και των μεταφορών.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ. Η κατάρτιση προφίλ και η αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων καλύπτονται επίσης από την οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Παρότι οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές επικεντρώνονται στην κατάρτιση προφίλ και την αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων βάσει του ΓΚΠΔ, σχετίζονται επίσης με τα δύο θέματα και στο πλαίσιο της οδηγίας 2016/680, σε ό,τι αφορά τις παρόμοιες διατάξεις των δύο νομικών πράξεων. Στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές δεν περιλαμβάνεται ανάλυση των συγκεκριμένων χαρακτηριστικών της κατάρτισης προφίλ και της αυτοματοποιημένης ατομικής ανάλυσης βάσει της οδηγίας 2016/680, δεδομένου ότι η σχετική καθοδήγηση παρέχεται στη γνώμη WP258 «Γνώμη σχετικά με ορισμένα βασικά θέματα της οδηγίας περί επιβολής του νόμου (ΕΕ 2016/680)» που διατύπωσε η ομάδα εργασίας του άρθρου 29 στις 29 Νοεμβρίου 2017. Η εν λόγω γνώμη διαλαμβάνει στις σελίδες 11-14 την αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων και την κατάρτιση προφίλ στο πλαίσιο της επεξεργασίας δεδομένων από τις αρχές επιβολής του νόμου και διατίθεται στην ακόλουθη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=610178

Ωστόσο, η κατάρτιση προφίλ και η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων ενδέχεται να ενέχουν σημαντικούς κινδύνους για τα ατομικά δικαιώματα και ελευθερίες, για τα οποία είναι απαραίτητη η ύπαρξη των κατάλληλων εγγυήσεων.

Οι εν λόγω διαδικασίες μπορεί να είναι αδιαφανείς. Τα φυσικά πρόσωπα ενδέχεται να μη γνωρίζουν ότι καταρτίζεται το προφίλ τους ούτε να κατανοούν σε τι ακριβώς συνίσταται η εν λόγω διαδικασία.

Η κατάρτιση προφίλ μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη διαιώνιση υφιστάμενων στερεοτύπων και του κοινωνικού διαχωρισμού. Μπορεί, επίσης, να έχει ως αποτέλεσμα την αυστηρή ταξινόμηση ενός φυσικού προσώπου σε μια συγκεκριμένη κατηγορία και τον περιορισμό του στις προτεινόμενες προτιμήσεις του. Αυτό μπορεί να υπονομεύσει την ελευθερία του να επιλέγει, για παράδειγμα, ορισμένα προϊόντα ή υπηρεσίες όπως βιβλία, μουσική ή τροφοδοσία ειδήσεων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η κατάρτιση προφίλ μπορεί να οδηγήσει σε ανακριβείς προβλέψεις. Σε άλλες περιπτώσεις, μπορεί να οδηγήσει σε άρνηση παροχής υπηρεσιών και προϊόντων και τη δημιουργία αδικαιολόγητων διακρίσεων.

Ο ΓΚΠΔ θεσπίζει νέες διατάξεις για την αντιμετώπιση των κινδύνων που εγκυμονούν η κατάρτιση προφίλ και η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων κυρίως, μεταξύ άλλων, για την ιδιωτική ζωή. Σκοπός των ανά χειράς κατευθυντήριων γραμμών είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τις εν λόγω διατάξεις.

Το παρόν έγγραφο περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Ορισμούς της κατάρτισης προφίλ και της αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων καθώς και της γενικής προσέγγισης των εν λόγω θεμάτων στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ – [Κεφάλαιο II](#)
- Γενικές διατάξεις σχετικά με την κατάρτιση προφίλ και την αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων – [Κεφάλαιο III](#)
- Ειδικές διατάξεις σχετικά με την αποκλειστικά αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων που ορίζεται στο άρθρο 22 - [Κεφάλαιο IV](#)
- Παιδιά και κατάρτιση προφίλ – [Κεφάλαιο V](#)
- Εκτιμήσεις επιπτώσεων για την προστασία δεδομένων και υπεύθυνοι προστασίας δεδομένων – [Κεφάλαιο VI](#)

Στα παραρτήματα παρέχονται συστάσεις βέλτιστων πρακτικών, με βάση την εμπειρία των κρατών μελών της ΕΕ.

Η ομάδα εργασίας για την προστασία δεδομένων του άρθρου 29 (WP29) θα παρακολουθεί την εφαρμογή των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών και μπορεί να τις συμπληρώνει με περαιτέρω λεπτομέρειες, όπως αρμόζει.

II. Ορισμοί

Ο ΓΚΠΔ θεσπίζει διατάξεις για να διασφαλίσει ότι η κατάρτιση προφίλ και η αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων (ανεξάρτητα αν σ' αυτήν περιλαμβάνεται η κατάρτιση προφίλ) δεν χρησιμοποιούνται με τρόπους που έχουν αδικαιολόγητες συνέπειες για τα ατομικά δικαιώματα· για παράδειγμα:

- συγκεκριμένες απαιτήσεις σχετικά με τη διαφάνεια και την αντικειμενικότητα,
- αυξημένες υποχρεώσεις λογοδοσίας,
- συγκεκριμένες νομικές βάσεις αναφορικά με την επεξεργασία,

- διασφάλιση δικαιωμάτων των προσώπων να αντιτάσσονται στην κατάρτιση προφίλ και, συγκεκριμένα, στην κατάρτιση προφίλ για σκοπούς εμπορικής προώθησης, και
- εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, η ανάγκη διενέργειας εκτίμησης επιπτώσεων για την προστασία δεδομένων.

Ο ΓΚΠΔ δεν επικεντρώνεται μόνο στις αποφάσεις που λαμβάνονται ως αποτέλεσμα αυτοματοποιημένης επεξεργασίας ή κατάρτισης προφίλ. Εφαρμόζεται και σε ό,τι αφορά τη συλλογή δεδομένων με σκοπό τη δημιουργία προφίλ, καθώς και την εφαρμογή των εν λόγω προφίλ στα φυσικά πρόσωπα.

A. Κατάρτιση προφίλ

Ο ΓΚΠΔ ορίζει την κατάρτιση προφίλ στο άρθρο 4 παράγραφος 4 ως εξής:

οποιαδήποτε μορφή αυτοματοποιημένης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συνίσταται στη χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την αξιολόγηση ορισμένων προσωπικών πτυχών ενός φυσικού προσώπου, ιδίως για την ανάλυση ή την πρόβλεψη πτυχών που αφορούν την απόδοση στην εργασία, την οικονομική κατάσταση, την υγεία, τις προσωπικές προτιμήσεις, τα ενδιαφέροντα, την αξιοπιστία, τη συμπεριφορά, τη θέση ή τις μετακινήσεις του εν λόγω φυσικού προσώπου,

Η κατάρτιση προφίλ απαρτίζεται από τρία στοιχεία:

- πρέπει να είναι *αυτοματοποιημένη* μορφή επεξεργασίας,
- πρέπει να αφορά *δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα*, και
- στόχος της κατάρτισης προφίλ πρέπει να είναι *η αξιολόγηση προσωπικών πτυχών* ενός φυσικού προσώπου.

Το άρθρο 4 παράγραφος 4 αναφέρεται σε «οποιαδήποτε μορφή αυτοματοποιημένης επεξεργασίας» αντί σε «αποκλειστικά» αυτοματοποιημένη επεξεργασία (αναφέρεται στο άρθρο 22). Η κατάρτιση προφίλ πρέπει να περιλαμβάνει κάποια μορφή αυτοματοποιημένης επεξεργασίας, παρότι η ανθρώπινη συμμετοχή δεν συνεπάγεται απαραίτητα τον αποκλεισμό της δραστηριότητας από τον ορισμό.

Η κατάρτιση προφίλ είναι μια διαδικασία που μπορεί να περιλαμβάνει σειρά στατιστικών αναγωγών. Χρησιμοποιείται συχνά για την πραγματοποίηση προβλέψεων σχετικά με φυσικά πρόσωπα, με χρήση δεδομένων από διάφορες πηγές και με σκοπό την εξαγωγή ενός συμπεράσματος σχετικά με ένα άτομο, με βάση τα παρόμοια από στατιστική άποψη χαρακτηριστικά άλλων προσώπων.

Στον ΓΚΠΔ αναφέρεται ότι η κατάρτιση προφίλ είναι η αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την αξιολόγηση προσωπικών πτυχών, ιδίως για την ανάλυση ή την πραγματοποίηση προβλέψεων σχετικά με φυσικά πρόσωπα. Η χρήση της λέξης «αξιολόγηση» υποδηλώνει ότι η κατάρτιση προφίλ περιλαμβάνει κάποια μορφή αξιολόγησης ή κρίσης σχετικά με ένα πρόσωπο.

Η απλή ταξινόμηση προσώπων με βάση γνωστά χαρακτηριστικά όπως η ηλικία, το φύλο και το ύψος δεν συνιστά κατ' ανάγκη κατάρτιση προφίλ. Αυτό θα εξαρτηθεί από τον σκοπό της ταξινόμησης. Για παράδειγμα, μια επιχείρηση μπορεί να επιθυμεί να ταξινομήσει τους πελάτες της με βάση την ηλικία ή το φύλο τους για στατιστικούς λόγους και προκειμένου να διαμορφώσει μια συγκεντρωτική γενική εικόνα των πελατών της χωρίς να προβαίνει σε προβλέψεις ή να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με ένα συγκεκριμένο άτομο. Σ' αυτή την περίπτωση, ο σκοπός δεν είναι η αξιολόγηση ατομικών χαρακτηριστικών και, ως εκ τούτου, δεν πρόκειται για κατάρτιση προφίλ.

Ο ορισμός της κατάρτισης προφίλ του ΓΚΠΔ βασίζεται, χωρίς να ταυτίζεται, με τον σχετικό ορισμό που περιλαμβάνεται στη σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης CM/Rec (2010)13² (η σύσταση), δεδομένου ότι η σύσταση αποκλείει την επεξεργασία που δεν περιλαμβάνει εξαγωγή συμπερασμάτων. Εντούτοις, στη σύσταση περιλαμβάνεται η χρήσιμη διευκρίνιση ότι η κατάρτιση προφίλ μπορεί να περιλαμβάνει τρία διακριτά στάδια:

- συλλογή δεδομένων,
- αυτοματοποιημένη ανάλυση με σκοπό τον προσδιορισμό συσχετίσεων,
- εφαρμογή της συσχέτισης με ένα φυσικό πρόσωπο με σκοπό τον προσδιορισμό χαρακτηριστικών συμπεριφοράς στο παρόν ή στο μέλλον.

Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ σε ό,τι αφορά όλα τα ανωτέρω στάδια.

Με τον όρο «κατάρτιση προφίλ» νοείται, υπό την ευρεία έννοια, η συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με ένα φυσικό πρόσωπο (ή ομάδα φυσικών προσώπων) και η αξιολόγηση των χαρακτηριστικών ή των τύπων συμπεριφορών του με σκοπό την ταξινόμησή του σε ορισμένη κατηγορία ή ομάδα και, πιο συγκεκριμένα, την ανάλυση ή/και την πραγματοποίηση προβλέψεων, για παράδειγμα, σχετικά με τα ακόλουθα:

- την ικανότητα εκτέλεσης μιας εργασίας,
- τα ενδιαφέροντά του, ή
- την πιθανή συμπεριφορά του.

Παράδειγμα

Ένας μεσίτης δεδομένων συλλέγει δεδομένα από διάφορες δημόσιες και ιδιωτικές πηγές, είτε για λογαριασμό των πελατών του είτε για τους δικούς τους λόγους. Ο μεσίτης δεδομένων συγκεντρώνει τα δεδομένα για να καταρτίσει προφίλ σχετικά με φυσικά πρόσωπα και τα κατατάσσει σε τμήματα. Πωλεί τις πληροφορίες σε επιχειρήσεις που επιθυμούν να βελτιώσουν τη στόχευση των προϊόντων και των υπηρεσιών τους. Ο μεσίτης δεδομένων καταρτίζει προφίλ κατατάσσοντας ένα πρόσωπο σε ορισμένη κατηγορία με βάση τα ενδιαφέροντά του.

Το κατά πόσον υφίσταται αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 22 παράγραφος 1 εξαρτάται από τις περιστάσεις.

B. Αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων

Η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων έχει διαφορετικό πεδίο εφαρμογής και ενδέχεται να αλληλεπικαλύπτεται εν μέρει ή να προκύπτει από την κατάρτιση προφίλ. Η αποκλειστική

² Συμβούλιο της Ευρώπης. Η προστασία των φυσικών προσώπων όσον αφορά την αυτόματη επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της κατάρτισης προφίλ. Σύσταση CM/Rec(2010)13 και αιτιολογική έκθεση. Συμβούλιο της Ευρώπης της 23ης Νοεμβρίου 2010.

[https://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/cdcj/CDCJ%20Recommendations/CMRec\(2010\)13E_Profiling.pdf](https://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/cdcj/CDCJ%20Recommendations/CMRec(2010)13E_Profiling.pdf).

Πρόσβαση στις 24 Απριλίου 2017

αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων είναι η ικανότητα λήψης αποφάσεων με τεχνολογικά μέσα και χωρίς τη συμμετοχή του ανθρώπου. Οι αυτοματοποιημένες αποφάσεις μπορούν να βασίζονται σε οποιοδήποτε είδος δεδομένων, για παράδειγμα:

- δεδομένα παρεχόμενα απευθείας από τα φυσικά πρόσωπα (όπως απαντήσεις σε ερωτηματολόγιο),
- δεδομένα σχετικά με φυσικά πρόσωπα που αποτελούν προϊόν παρατήρησης (όπως δεδομένα τοποθεσίας που συλλέγονται μέσω μιας εφαρμογής),
- εξαγόμενα ή συναχθέντα δεδομένα όπως ένα προφίλ του φυσικού προσώπου που έχει ήδη δημιουργηθεί (π.χ. βαθμολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας).

Οι αυτοματοποιημένες αποφάσεις μπορούν να λαμβάνονται με ή χωρίς κατάρτιση προφίλ, η κατάρτιση προφίλ μπορεί να πραγματοποιείται χωρίς τη λήψη αυτοματοποιημένων αποφάσεων. Εντούτοις, η κατάρτιση προφίλ και η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων δεν αποτελούν κατ' ανάγκη χωριστές δραστηριότητες. Μια διαδικασία που ξεκινά ως απλή διαδικασία αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων μπορεί να καταστεί διαδικασία που βασίζεται στην κατάρτιση προφίλ, ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται τα δεδομένα.

Παράδειγμα

Η επιβολή προστίμων για παραβάσεις του ορίου ταχύτητας αποκλειστικά με βάση αποδεικτικά στοιχεία από κάμερες παρακολούθησης της ταχύτητας αποτελεί αυτοματοποιημένη διαδικασία λήψης αποφάσεων η οποία δεν περιλαμβάνει κατ' ανάγκη κατάρτιση προφίλ.

Εντούτοις, θα μπορούσε να καταστεί απόφαση με βάση την κατάρτιση προφίλ σε περίπτωση που οι συνήθειες οδήγησης του φυσικού προσώπου παρακολουθούνται διαχρονικά, και, για παράδειγμα, το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου είναι αποτέλεσμα αξιολόγησης που περιλαμβάνει και άλλους παράγοντες, όπως το κατά πόσον η υπέρβαση του ορίου ταχύτητας αποτελεί υποτροπή ή κατά πόσον ο οδηγός έχει διαπράξει άλλες πρόσφατες οδικές παραβάσεις.

Αποφάσεις οι οποίες δεν είναι αποκλειστικά αυτοματοποιημένες μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν κατάρτιση προφίλ. Για παράδειγμα, πριν από τη χορήγηση ενυπόθηκου δανείου, μια τράπεζα μπορεί να εξετάσει τη βαθμολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειολήπτη, στο πλαίσιο της οποίας περιλαμβάνεται πρόσθετη, ουσιαστική ανθρώπινη παρέμβαση πριν από την εφαρμογή τυχόν απόφασης σε φυσικό πρόσωπο.

Γ. Τρόπος αντιμετώπισης των εννοιών στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ

Υπάρχουν δυνητικά τρεις τρόποι με τους οποίους μπορεί να χρησιμοποιηθεί η κατάρτιση προφίλ:

- i) γενική κατάρτιση προφίλ,
- ii) λήψη αποφάσεων με βάση την κατάρτιση προφίλ, και
- iii) *αποκλειστικά* αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, η οποία παράγει νομικά αποτελέσματα ή επηρεάζει σημαντικά με παρόμοιο τρόπο το υποκείμενο των δεδομένων (άρθρο 22 παράγραφος 1).

Η διαφορά μεταξύ των περιπτώσεων ii) και iii) καταδεικνύεται καλύτερα με τα ακόλουθα δύο παραδείγματα, στο πλαίσιο των οποίων ένα φυσικό πρόσωπο υποβάλλει αίτηση για δάνειο επιγραμμικά:

- την απόφαση για την έγκριση του δανείου λαμβάνει ένας άνθρωπος με βάση το προφίλ που καταρτίζεται με αποκλειστικά αυτοματοποιημένα μέσα ii),

- την απόφαση για την έγκριση του δανείου λαμβάνει ένας αλγόριθμος και η απόφαση γνωστοποιείται αυτομάτως στο φυσικό πρόσωπο, χωρίς προηγούμενη και ουσιαστική αξιολόγηση από άνθρωπο iii).

Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας μπορούν να καταρτίζουν προφίλ και να λαμβάνουν αυτοματοποιημένες αποφάσεις εφόσον μπορούν να τηρούν όλες τις αρχές της επεξεργασίας και προβαίνουν σε αυτήν επί νόμιμης βάσης. Στην περίπτωση της αποκλειστικά αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, εφαρμόζονται πρόσθετες εγγυήσεις και περιορισμοί, που καθορίζονται στο άρθρο 22 παράγραφος 1.

Στο κεφάλαιο III των ανά χείρας κατευθυντήριων γραμμών παρέχονται διευκρινίσεις σχετικά με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ για όλες τις διαδικασίες κατάρτισης προφίλ και αυτοματοποιημένης ατομικής λήψης αποφάσεων. Σε αυτές περιλαμβάνονται διαδικασίες λήψης αποφάσεων που δεν είναι αποκλειστικά αυτοματοποιημένες.

Στο κεφάλαιο IV των ανά χείρας κατευθυντήριων γραμμών παρέχονται διευκρινίσεις σχετικά με συγκεκριμένες διατάξεις που εφαρμόζονται μόνο σε ό,τι αφορά την αποκλειστικά αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ³. Όσον αφορά το συγκεκριμένο είδος επεξεργασίας προβλέπεται γενική απαγόρευση προκειμένου να αντικατοπτρίζονται οι πιθανοί κίνδυνοι για τα ατομικά δικαιώματα και ελευθερίες.

III. Γενικές διατάξεις σχετικά με την κατάρτιση προφίλ και την αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων

Η παρούσα επισκόπηση των διατάξεων εφαρμόζεται για όλες τις διαδικασίες κατάρτισης προφίλ και αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων. Σε περίπτωση που η επεξεργασία ανταποκρίνεται στον ορισμό του άρθρου 22 παράγραφος 1, εφαρμόζονται πρόσθετες ειδικές διατάξεις που καθορίζονται στο κεφάλαιο IV.

A. Αρχές προστασίας δεδομένων

Οι αρχές ισχύουν για όλες τις διαδικασίες κατάρτισης προφίλ και αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων που αφορούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα⁴. Προκειμένου να υποστηρίξουν τη συμμόρφωση, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους ακόλουθους βασικούς τομείς:

1. Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο α) - Νομιμότητα, αντικειμενικότητα και διαφάνεια

Η διαφάνεια της επεξεργασίας⁵ αποτελεί θεμελιώδη απαίτηση του ΓΚΠΔ.

³ Όπως ορίζεται στο άρθρο 22 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ.

⁴ ΓΚΠΔ – Αιτιολογική σκέψη 72 «Η κατάρτιση προφίλ υπόκειται στους κανόνες του παρόντος κανονισμού που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως νομικοί λόγοι επεξεργασίας ή αρχές προστασίας δεδομένων.»

⁵ Οι «κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διαφάνεια» της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 για την προστασία των δεδομένων καλύπτουν το θέμα της διαφάνειας με μεγαλύτερη λεπτομέρεια· βλ. «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διαφάνεια βάσει του κανονισμού 2016/679 (wp260rev.01)», 11 Απριλίου 2018 http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=622227

Η διαδικασία κατάρτισης προφίλ συχνά λαμβάνει χώρα εν αγνοία του υποκειμένου δεδομένων. Η διαδικασία συνίσταται στη δημιουργία εξαγόμενων ή συναχθέντων δεδομένων σχετικά με φυσικά πρόσωπα, δηλ. «νέων» δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία δεν έχουν παρασχεθεί απευθείας από τα ίδια τα υποκείμενα δεδομένων. Ο βαθμός κατανόησης της διαδικασίας διαφέρει μεταξύ των φυσικών προσώπων και τα φυσικά πρόσωπα μπορεί να δυσκολεύονται να κατανοήσουν τις περίπλοκες τεχνικές των διαδικασιών κατάρτισης προφίλ και αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων.

Βάσει του άρθρου 12 παράγραφος 1, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να παρέχει στα υποκείμενα των δεδομένων πληροφορίες σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα σε συνοπτική, διαφανή, κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή⁶.

Όσον αφορά δεδομένα που συλλέγονται απευθείας από το υποκείμενο των δεδομένων, οι εν λόγω πληροφορίες θα πρέπει να παρέχονται κατά τον χρόνο της συλλογής (άρθρο 13)· σε περίπτωση δεδομένων που συλλέγονται εμμέσως, οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να παρέχονται εντός των χρονοδιαγραμμάτων που καθορίζονται στο άρθρο 14 παράγραφος 3.

Παράδειγμα

Ορισμένοι ασφαλιστές προσφέρουν τιμές ασφαλιστρών και υπηρεσίες με βάση την οδηγτική συμπεριφορά ενός ατόμου. Στα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη σε αυτές τις περιπτώσεις μπορούν να περιλαμβάνονται η απόσταση που έχει διανύσει ένα άτομο οδηγώντας, ο χρόνος που έχει δαπανήσει κατά την οδήγηση, οι διαδρομές που έχει πραγματοποιήσει καθώς και προβλέψεις με βάση άλλα δεδομένα που συλλέγονται από τους αισθητήρες ενός (έξυπνου) αυτοκινήτου. Τα δεδομένα που συλλέγονται χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση προφίλ με σκοπό τον εντοπισμό κακής οδηγτικής συμπεριφοράς (όπως η ταχεία επιτάχυνση, η απότομη πέδηση και η υπέρβαση του ορίου ταχύτητας). Οι εν λόγω πληροφορίες μπορούν να παραπέμπουν σε άλλες πηγές (για παράδειγμα στις καιρικές συνθήκες, την κυκλοφορία, το είδος του δρόμου) ώστε να γίνει καλύτερα κατανοητή η συμπεριφορά του οδηγού.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να διασφαλίζει ότι προβαίνει στο εν λόγω είδος επεξεργασίας επί νόμιμης βάσης. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει επίσης να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων πληροφορίες σχετικά με τα συλλεγόμενα δεδομένα, και, ανάλογα με την περίπτωση, σχετικά με την ύπαρξη αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων που αναφέρεται στα άρθρο 22 παράγραφοι 1 και 4, τη λογική που ακολουθείται και τη σημασία και τις προβλεπόμενες συνέπειες της εν λόγω επεξεργασίας.

Οι συγκεκριμένες απαιτήσεις σχετικά με τις πληροφορίες και την πρόσβαση στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα εξετάζονται στα κεφάλαια III (τμήμα Δ) και IV (τμήμα Ε).

Η επεξεργασία πρέπει να είναι θεμιτή και διαφανής.

Η κατάρτιση προφίλ μπορεί να είναι αθέμιτη και να δημιουργεί διακρίσεις, για παράδειγμα, μέσω του αποκλεισμού φυσικών προσώπων από ευκαιρίες απασχόλησης, πίστωσης ή ασφάλισης, ή μέσω της στόχευσής τους με υπερβολικά επικίνδυνα ή δαπανηρά χρηματοπιστωτικά προϊόντα. Στο ακόλουθο

⁶ Γραφείο του Επιτρόπου Πληροφοριών της Αυστραλίας. Προσχέδιο συμβουλευτικού εγγράφου: Στον οδηγό για τα μαζικά δεδομένα και τις αυστραλιανές αρχές περί ιδιωτικής ζωής, 05/2016, αναφέρεται: «Στις δηλώσεις περί απορρήτου πρέπει να κοινοποιούνται οι πρακτικές διαχείρισης των πληροφοριών με σαφή και απλό τρόπο, αλλά επίσης με τρόπο ολοκληρωμένο και με επαρκείς αναφορές στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εν λόγω πρακτικών ώστε οι δηλώσεις να είναι ουσιαστικές. *Η ίδια η τεχνολογία που επιτρέπει τη μεγαλύτερη συγκέντρωση προσωπικών πληροφοριών παρέχει επίσης την ευκαιρία για τη διαμόρφωση περισσότερο δυναμικών και πολυεπίπεδων δηλώσεων περί απορρήτου με επίκεντρο τον χρήστη.*» <https://www.oaic.gov.au/engage-with-us/consultations/guide-to-big-data-and-the-australian-privacy-principles/consultation-draft-guide-to-big-data-and-the-australian-privacy-principles> . Πρόσβαση στις 24 Απριλίου 2017

παράδειγμα, το οποίο δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο α), απεικονίζεται ο τρόπος με τον οποίο η αθέμιτη κατάρτιση προφίλ μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα να προσφέρονται σε ορισμένους καταναλωτές λιγότερο ελκυστικές συναλλαγές σε σχέση με άλλους.

Παράδειγμα

Ένας μεσίτης δεδομένων πωλεί προφίλ καταναλωτών σε χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις χωρίς την άδεια των καταναλωτών ή χωρίς οι καταναλωτές να γνωρίζουν τα υποκείμενα δεδομένα. Τα προφίλ κατατάσσουν τους καταναλωτές σε κατηγορίες (οι οποίες φέρουν τίτλους όπως «Επαρχιώτες που μετά βίας εξασφαλίζουν τα προς το ζην», «Εθνοτικές ομάδες που αγωνίζονται να επιβιώσουν σε δεύτερη πόλη», «Δύσκολη αρχή: Νεαροί μόνοι γονείς») ή τους «βαθμολογούν» με βάση την οικονομική τρωτότητά τους. Οι χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις δάνεια βάσει αναμενόμενων μελλοντικών εσόδων και άλλες «μη παραδοσιακές» χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες (δάνεια υψηλού κόστους και άλλα προϊόντα που ενέχουν υψηλό χρηματοπιστωτικό κίνδυνο)⁷.

2. Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο β) Περαιτέρω επεξεργασία και περιορισμός του σκοπού

Η κατάρτιση προφίλ μπορεί να περιλαμβάνει τη χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία συλλέχθηκαν αρχικά για άλλο σκοπό.

Παράδειγμα

Ορισμένες εφαρμογές για φορητές συσκευές παρέχουν υπηρεσίες τοποθεσίας που επιτρέπουν στον χρήστη να εντοπίζει τα πλησιέστερα εστιατόρια που παρέχουν εκπώσεις. Ωστόσο, τα συλλεγόμενα δεδομένα χρησιμοποιούνται επίσης για την κατάρτιση προφίλ σχετικά με το υποκείμενο των δεδομένων για σκοπούς εμπορικής προώθησης, δηλ. τον προσδιορισμό των διατροφικών προτιμήσεων του ή του τρόπου ζωής του γενικότερα. Το υποκείμενο των δεδομένων αναμένει ότι τα δεδομένα του θα χρησιμοποιηθούν για τον εντοπισμό εστιατορίων, αλλά όχι για να λαμβάνει διαφημίσεις παράδοσης πίτσας απλώς και μόνο διότι η εφαρμογή διαπίστωσε ότι το υποκείμενο των δεδομένων επιστρέφει στην οικία του αργά. Η συγκεκριμένη περαιτέρω χρήση των δεδομένων τοποθεσίας μπορεί να μην είναι συμβατή με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέχθηκαν αρχικά, και, ως εκ τούτου, ενδέχεται να απαιτείται η συγκατάθεση του ενδιαφερόμενου φυσικού προσώπου⁸.

Το κατά πόσον η εν λόγω πρόσθετη επεξεργασία είναι συμβατή με τους αρχικούς σκοπούς για τους οποίους συλλέχθηκαν τα δεδομένα θα εξαρτηθεί από σειρά παραγόντων⁹, συμπεριλαμβανομένου του

⁷ Το εν λόγω παράδειγμα έχει ληφθεί από το ακόλουθο έγγραφο: United States Senate, Committee on Commerce, Science, and Transportation. A Review of the Data Broker Industry: Collection, Use, and Sale of Consumer Data for Marketing Purposes, Staff Report for Chairman Rockefeller, December 18, 2013. https://www.commerce.senate.gov/public/_cache/files/0d2b3642-6221-4888-a631-08f2f255b577/AE5D72CBE7F44F5BFC846BECE22C875B.12.18.13-senate-commerce-committee-report-on-data-broker-industry.pdf. Βλέπε ιδίως σελίδα ii της περίληψης και σελίδα 12 του κυρίως κειμένου του εγγράφου. Πρόσβαση στις 21 Ιουλίου 2017

⁸ Επισημαίνεται ότι ενδέχεται να εφαρμόζονται επίσης οι διατάξεις του μελλοντικού κανονισμού για την ιδιωτική ζωή και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

⁹ Επισημαίνονται στη γνώμη της ομάδας εργασίας για την προστασία δεδομένων του άρθρου 29 03/2013 σχετικά με τον περιορισμό του σκοπού, της 2ας Απριλίου 2013. <http://ec.europa.eu/justice/data->

είδους των πληροφοριών που παρέσχε αρχικά ο υπεύθυνος επεξεργασίας στο υποκείμενο των δεδομένων. Οι εν λόγω παράγοντες αποτυπώνονται στον ΓΚΠΔ¹⁰ και συνοψίζονται κατωτέρω:

- η σχέση μεταξύ των σκοπών για τους οποίους έχουν συλλεχθεί τα δεδομένα και των σκοπών της περαιτέρω επεξεργασίας,
- το πλαίσιο στο οποίο συλλέχθηκαν τα δεδομένα και οι εύλογες προσδοκίες των υποκειμένων των δεδομένων ως προς την περαιτέρω χρήση τους,
- η φύση των δεδομένων,
- οι συνέπειες της περαιτέρω επεξεργασίας στα υποκείμενα των δεδομένων, και
- οι εγγυήσεις που εφαρμόζει ο υπεύθυνος επεξεργασίας προκειμένου να διασφαλίσει τη θεμιτή επεξεργασία και να αποτρέψει τυχόν αδικαιολόγητες επιπτώσεις στα υποκείμενα των δεδομένων.

3. Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο γ) Ελαχιστοποίηση των δεδομένων

Οι επιχειρηματικές ευκαιρίες που δημιουργεί η κατάρτιση προφίλ, η μείωση του κόστους αποθήκευσης και η ικανότητα επεξεργασίας μεγαλύτερων ποσοτήτων πληροφοριών μπορούν να ωθήσουν τους οργανισμούς να συλλέγουν περισσότερα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα από όσα πραγματικά χρειάζονται, για την περίπτωση που οι εν λόγω πληροφορίες αποδειχθούν χρήσιμες στο μέλλον. Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας πρέπει να φροντίζουν να συμμορφώνονται με την αρχή περί ελαχιστοποίησης των δεδομένων, καθώς και με τις απαιτήσεις των αρχών του περιορισμού του σκοπού και του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης.

Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας θα πρέπει να μπορούν να επεξηγούν και να αιτιολογούν με σαφήνεια την ανάγκη συλλογής και διατήρησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ή να εξετάζουν το ενδεχόμενο να χρησιμοποιούν συγκεντρωτικά, ανωνυμοποιημένα ή (εφόσον διασφαλίζεται επαρκής προστασία) ψευδωνυμοποιημένα δεδομένα για την κατάρτιση προφίλ.

4. Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο δ) Ακρίβεια

Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την ακρίβεια σε όλα τα στάδια της διαδικασίας κατάρτισης προφίλ, και ιδίως σε ό,τι αφορά τα ακόλουθα:

- τη συλλογή δεδομένων,
- την ανάλυση δεδομένων,
- την κατάρτιση προφίλ ενός φυσικού προσώπου, ή
- την εφαρμογή ενός προφίλ με σκοπό τη λήψη απόφασης που επηρεάζει το φυσικό πρόσωπο.

Σε περίπτωση που τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο διαδικασίας αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων ή κατάρτισης προφίλ είναι ανακριβή, οποιαδήποτε επακόλουθη απόφαση ή προφίλ θα περιέχουν σφάλματα. Μπορεί να ληφθούν αποφάσεις που βασίζονται σε παρωχημένα δεδομένα ή σε εσφαλμένη ερμηνεία εξωτερικών δεδομένων. Οι ανακρίβειες ενδέχεται να οδηγήσουν σε ανακριβείς προβλέψεις ή δηλώσεις, για παράδειγμα, σχετικά με τον κίνδυνο για την υγεία, τον πιστωτικό κίνδυνο ή τον ασφαλιστικό κίνδυνο που αντιμετωπίζει ένα φυσικό πρόσωπο.

[protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2013/wp203_en.pdf](https://www.gdpr.eu/protect/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2013/wp203_en.pdf) . Πρόσβαση στις 24 Απριλίου 2017

¹⁰ Άρθρο 6 παράγραφος 4 του ΓΚΠΔ

Ακόμη και σε περίπτωση ακριβούς καταγραφής ανεπεξεργαστων δεδομένων, το σύνολο δεδομένων μπορεί να μην είναι πλήρως αντιπροσωπευτικό ή η ανάλυση των δεδομένων μπορεί να υποκρύπτει μεροληπτικές επιλογές.

Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας πρέπει να θεσπίζουν αξιόπιστα μέτρα προκειμένου να επαληθεύουν και να διασφαλίζουν σε μόνιμη βάση ότι τα δεδομένα που επαναχρησιμοποιούνται ή συλλέγονται εμμέσως είναι ακριβή και επικαιροποιημένα. Σ' αυτό το πλαίσιο αποκτά ιδιαίτερη σημασία η παροχή σαφών πληροφοριών σχετικά με τα υπό επεξεργασία δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ούτως ώστε το υποκείμενο των δεδομένων να μπορεί να διορθώνει τυχόν ανακρίβειες και να βελτιώνει την ποιότητα των δεδομένων.

5. Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο ε) Περιορισμός της περιόδου αποθήκευσης

Οι αλγόριθμοι μηχανικής μάθησης σχεδιάζονται ούτως ώστε να επεξεργάζονται μεγάλους όγκους πληροφοριών και να δημιουργούν συσχετισμούς που επιτρέπουν στους οργανισμούς να καταρτίζουν ιδιαίτερα ολοκληρωμένα και προσωπικά προφίλ φυσικών προσώπων. Παρότι η διατήρηση δεδομένων στην περίπτωση της κατάρτισης προφίλ μπορεί να παρουσιάζει πλεονεκτήματα, δεδομένου ότι αυξάνεται ο όγκος των διαθέσιμων δεδομένων στον οποίο βασίζεται η διαδικασία μάθησης του αλγόριθμου, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας πρέπει να συμμορφώνονται με την αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων όταν συλλέγουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και να διασφαλίζουν ότι διατηρούν τα εν λόγω δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για το χρονικό διάστημα που είναι απαραίτητο και αναλογικό σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Η πολιτική διατήρησης των δεδομένων του υπεύθυνου επεξεργασίας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ατομικά δικαιώματα και τις ελευθερίες σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο Ε).

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να μεριμνά επίσης για την επικαιροποίηση των δεδομένων καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου διατήρησής τους προκειμένου να μειώνεται ο κίνδυνος ανακρίβειών¹¹.

B. Νόμιμες βάσεις της επεξεργασίας

Η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων που ορίζεται στο άρθρο 22 παράγραφος 1 επιτρέπεται μόνο σε περίπτωση που ισχύει μία από τις εξαιρέσεις που περιγράφονται στο κεφάλαιο IV (τμήματα Γ και Δ). Οι ακόλουθες νόμιμες βάσεις επεξεργασίας αφορούν όλες τις υπόλοιπες διαδικασίες αυτοματοποιημένης ατομικής λήψης αποφάσεων και κατάρτισης προφίλ.

6. Άρθρο 6 παράγραφος 1 Συγκατάθεση

Η συγκατάθεση ως βάση για την επεξεργασία γενικά τίθεται στις κατευθυντήριες γραμμές της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με τη συγκατάθεση¹². Η ρητή συγκατάθεση αποτελεί μία από τις

¹¹ Norwegian Data Protection Authority. The Great Data Race – How commercial utilisation of personal data challenges privacy, Report, November 2015. Datatilsynet <https://www.datatilsynet.no/English/Publications/The-Great-Data-Race/> Πρόσβαση στις 24 Απριλίου 2017

¹² Ομάδα εργασίας για την προστασία δεδομένων του άρθρου 29. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη συγκατάθεση βάσει του κανονισμού 2016/679 WP259, της 28ης Νοεμβρίου 2017 http://ec.europa.eu/newsroom/just/document.cfm?doc_id=48849. Πρόσβαση στις 18 Δεκεμβρίου 2017

εξαιρέσεις από την απαγόρευση της αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων και της κατάρτισης προφίλ που ορίζεται στο άρθρο 22 παράγραφος 1.

Η κατάρτιση προφίλ μπορεί να είναι αδιαφανής διαδικασία. Συχνά βασίζεται σε δεδομένα που εξάγονται ή συνάγονται από άλλα δεδομένα, αντί να βασίζεται σε δεδομένα που παρέχονται απευθείας από το υποκείμενο των δεδομένων.

Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας που επιδιώκουν να βασίζονται στην συγκατάθεση ως βάση για την κατάρτιση προφίλ θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι τα υποκείμενα των δεδομένων κατανοούν επακριβώς το αντικείμενο το οποίο αφορά η συγκατάθεσή τους, και να έχουν υπόψη τους ότι η συγκατάθεση δεν αποτελεί πάντοτε κατάλληλη βάση για την επεξεργασία¹³. Σε κάθε περίπτωση, τα υποκείμενα των δεδομένων θα πρέπει να διαθέτουν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με την προβλεπόμενη χρήση και τις επιπτώσεις της επεξεργασίας προκειμένου να βεβαιώνονται ότι η παροχή της συγκατάθεσής τους αποτελεί επιλογή κατόπιν ενημέρωσης.

7. Άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο β) – Απαραίτητη για την εκτέλεση σύμβασης

Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας μπορεί να επιθυμούν να χρησιμοποιούν την κατάρτιση προφίλ και την αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων για τους ακόλουθους λόγους:

- προκειμένου να διασφαλίζουν δυνητικά υψηλότερο βαθμό συνέπειας ή αντικειμενικότητας της διαδικασίας λήψης αποφάσεων (π.χ. μέσω της μείωσης της πιθανότητας ανθρώπινου σφάλματος, δημιουργίας διακρίσεων και κατάχρησης εξουσίας),
- προκειμένου να μειώσουν τον κίνδυνο οι πελάτες να μην πληρώσουν τα αγαθά ή τι υπηρεσίες (για παράδειγμα, μέσω της χρήσης πληροφοριών πιστοληπτικής ικανότητας), ή
- προκειμένου να έχουν τη δυνατότητα να κοινοποιούν αποφάσεις εντός συντομότερων προθεσμιών και να βελτιώσουν την αποδοτικότητά τους.

Ανεξάρτητα από τα παραπάνω, οι εν λόγω παράμετροι δεν αποδεικνύουν από μόνοι τους αρκούντως ότι το εν λόγω είδος επεξεργασίας είναι *απαραίτητο* βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 1 στοιχείο β) για την εκτέλεση μιας σύμβασης. Όπως περιγράφεται στη γνώμη της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με το έννομο συμφέρον¹⁴, η αναγκαιότητα θα πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικά.

Στη συνέχεια παρατίθεται παράδειγμα που δεν ανταποκρίνεται στη νόμιμη βάση που παρέχεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο β) για την επεξεργασία.

Παράδειγμα

Ένας χρήστης αγοράζει ορισμένα αντικείμενα από μια επιχείρηση λιανικής πώλησης στο διαδίκτυο. Για να ανταποκριθεί στις συμβατικές υποχρεώσεις της, η επιχείρηση πρέπει να επεξεργαστεί τα στοιχεία της πιστωτικής κάρτας του χρήστη για λόγους πληρωμής καθώς και τη διεύθυνση του

¹³ Στο ίδιο

¹⁴ Γνώμη 06/2014 σχετικά με την έννοια των εννόμων συμφερόντων του υπεύθυνου επεξεργασίας βάσει του άρθρου 7 της οδηγίας 95/46/ΕΚ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 9 Απριλίου 2014. http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp217_en.pdf. Πρόσβαση στις 24 Απριλίου 2017

χρήστη για να παραδώσει τα αγαθά. Η ολοκλήρωση της σύμβασης δεν εξαρτάται από την κατάρτιση προφίλ σχετικά με τις προτιμήσεις και τις επιλογές του τρόπου ζωής του χρήστη με βάση τις επισκέψεις του/της στον δικτυακό τόπο. Ακόμη και αν στα «ψιλά γράμματα» της σύμβασης υπάρχει ειδική αναφορά στην κατάρτιση προφίλ, το γεγονός αυτό δεν καθιστά από μόνο του την κατάρτιση προφίλ «απαραίτητη» για την εκτέλεση της σύμβασης.

8. Άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) – απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση

Μπορεί να υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες υφίσταται έννομη υποχρέωση¹⁵ για την κατάρτιση προφίλ, για παράδειγμα, η οποία συνδέεται με καταπολέμηση της απάτης ή τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Η γνώμη της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με τα έννομα συμφέροντα¹⁶ παρέχει χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με τη βάση της επεξεργασίας, περιλαμβανομένων των εγγυήσεων που πρέπει να εφαρμόζονται.

9. Άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο δ) – απαραίτητη για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος

Η εν λόγω διάταξη καλύπτει περιπτώσεις στις οποίες η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη ζωή του υποκειμένου των δεδομένων ή άλλου φυσικού προσώπου.

Ορισμένα είδη κατάρτισης προφίλ μπορεί να εξυπηρετούν σημαντικούς σκοπούς δημόσιου συμφέροντος καθώς και το ζωτικό συμφέρον του υποκειμένου των δεδομένων. Παραδείγματα των παραπάνω μπορεί να περιλαμβάνουν την κατάρτιση προφίλ για την ανάπτυξη μοντέλων που προβλέπουν τη διάδοση ασθενειών που θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή ή σε ανθρωπιστικές επείγουσες καταστάσεις. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ωστόσο, και κατ' αρχήν, εάν δεν υπάρχει άλλη νομική βάση για την επεξεργασία, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να βασιστεί μόνο σε λόγους ζωτικού συμφέροντος¹⁷. Σε περίπτωση που η επεξεργασία περιλαμβάνει ειδική κατηγορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει επίσης να διασφαλίζει ότι συμμορφώνεται προς τις απαιτήσεις του άρθρου 9 παράγραφος 2 στοιχείο γ).

10. Άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο ε) – απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας

Το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) μπορεί να αποτελέσει κατάλληλη βάση για την κατάρτιση προφίλ στον δημόσιο τομέα σε ορισμένες περιπτώσεις. Το καθήκον ή η αρμοδιότητα πρέπει να προβλέπονται σαφώς από τη νομοθεσία.

¹⁵ Αιτιολογικές σκέψεις 41 και 45 του ΓΚΠΔ

¹⁶ Σελίδα 19 της γνώμης 06/2014 της ομάδας εργασίας για την προστασία δεδομένων του άρθρου 29 σχετικά με την έννοια των εννόμων συμφερόντων του υπεύθυνου επεξεργασίας βάσει του άρθρου 7 της οδηγίας 95/46/EK. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 9 Απριλίου 2014. http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp217_en.pdf . Πρόσβαση στις 24 Απριλίου 2017

¹⁷ Αιτιολογική σκέψη 46 του ΓΚΠΔ

11. Άρθρο 6 παράγραφος στοιχείο στ) – απαραίτητη για τους σκοπούς των έννομων συμφερόντων¹⁸ που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος

Η κατάρτιση προφίλ επιτρέπεται σε περίπτωση που είναι απαραίτητη για τους σκοπούς των έννομων συμφερόντων¹⁹ που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος. Ωστόσο, το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο στ) δεν εφαρμόζεται αυτομάτως αφής στιγμής ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος έχει έννομο συμφέρον. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να προβαίνει σε στάθμιση συμφερόντων για να αξιολογήσει κατά πόσον τα συμφέροντα ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων υπερισχύουν των δικών του συμφερόντων.

Ιδιαίτερα συναφή ως προς τα παραπάνω είναι τα ακόλουθα:

- το επίπεδο της λεπτομέρειας του προφίλ (ένα υποκείμενο δεδομένων του οποίου το προφίλ καταρτίζεται στο πλαίσιο μιας ευρέως περιγραφόμενης ομάδας όπως «πρόσωπα με ενδιαφέρον στην αγγλική λογοτεχνία», ή το οποίο αποτελεί αντικείμενο κατάταξης και στόχευσης σε υψηλό επίπεδο ανάλυσης),
- ο βαθμός ολοκλήρωσης του προφίλ (κατά πόσον το προφίλ περιγράφει μια περιορισμένη μόνο πτυχή του υποκειμένου των δεδομένων, ή σκιαγραφεί μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα),
- οι συνέπειες της κατάρτισης προφίλ (οι επιπτώσεις στο υποκείμενο των δεδομένων), και
- οι εγγυήσεις που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αντικειμενικότητας, της αποφυγής διακρίσεων και της ακρίβειας στο πλαίσιο της διαδικασίας κατάρτισης προφίλ.

Παρότι η γνώμη της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με τα έννομα συμφέροντα²⁰ βασίζεται στο άρθρο 7 της οδηγίας 95/46/EK για την προστασία των δεδομένων (η οδηγία), περιλαμβάνει παραδείγματα που εξακολουθούν να είναι χρήσιμα και συναφή για τους υπεύθυνους επεξεργασίας που προβαίνουν σε κατάρτιση προφίλ. Στην εν λόγω γνώμη αναφέρεται επίσης ότι θα είναι δύσκολο για τους υπεύθυνους επεξεργασίας να αιτιολογούν τη χρήση έννομων συμφερόντων ως νόμιμη βάση για να χρησιμοποιούν αδιάκριτες πρακτικές κατάρτισης προφίλ και παρακολούθησης για σκοπούς εμπορικής προώθησης ή διαφήμισης, για παράδειγμα πρακτικές που περιλαμβάνουν την παρακολούθηση φυσικών προσώπων σε διάφορους δικτυακούς τόπους, τοποθεσίες, συσκευές, υπηρεσίες ή τη μεσιτεία δεδομένων.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη τη μελλοντική χρήση ή τον συνδυασμό των προφίλ όταν αξιολογεί την εγκυρότητα της επεξεργασίας βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 1 στοιχείο στ).

Γ. Άρθρο 9 – Ειδικές κατηγορίες δεδομένων

Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας μπορούν να προβαίνουν σε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ειδικών κατηγοριών μόνο εφόσον μπορούν να ικανοποιούν τις προϋποθέσεις που

¹⁸ Στα έννομα συμφέροντα που απαριθμούνται στην αιτιολογική σκέψη 47 του ΓΚΠΔ περιλαμβάνεται η κατάρτιση προφίλ για σκοπούς άμεσης εμπορικής προώθησης και η επεξεργασία που είναι αυστηρά αναγκαία για τους σκοπούς πρόληψης της απάτης.

¹⁹ Το «έννομο συμφέρον» του υπεύθυνου επεξεργασίας δεν μπορεί να νομιμοποιήσει την κατάρτιση προφίλ εάν η επεξεργασία εμπίπτει στον ορισμό του άρθρου 22 παράγραφος 1.

²⁰ Ομάδα εργασίας για την προστασία δεδομένων του άρθρου 29. Γνώμη 06/2014 σχετικά με την έννοια των εννόμων συμφερόντων του υπεύθυνου επεξεργασίας βάσει του άρθρου 7 της οδηγίας 95/46/EK. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 9 Απριλίου 2014, σελίδα 47, παραδείγματα στις σελίδες 59 και 60 http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp217_en.pdf. Πρόσβαση στις 24 Απριλίου 2017

καθορίζονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2, καθώς και μια προϋπόθεση του άρθρου 6. Στα παραπάνω περιλαμβάνονται δεδομένα ειδικών κατηγοριών που εξάγονται ή συνάγονται από δραστηριότητα κατάρτισης προφίλ.

Η κατάρτιση προφίλ μπορεί να δημιουργήσει δεδομένα ειδικών κατηγοριών διά της συναγωγής από δεδομένα που δεν ανήκουν σε ειδική κατηγορία καθαυτά, αλλά τα οποία καθίστανται δεδομένα ειδικών κατηγοριών όταν συνδυάζονται με άλλα δεδομένα. Για παράδειγμα, μπορεί να είναι εφικτή η συναγωγή της κατάστασης της υγείας ενός φυσικού προσώπου από τα αρχεία των αγορών τροφίμων που πραγματοποιεί σε συνδυασμό με δεδομένα σχετικά με την ποιότητα και την ενέργεια που περιέχεται στα τρόφιμα.

Ενδέχεται να διαπιστωθούν συσχετισμοί που αποκαλύπτουν στοιχεία σχετικά με την υγεία, τις πολιτικές πεποιθήσεις, τα θρησκευτικά πιστεύω ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό φυσικών προσώπων, όπως φαίνεται στο ακόλουθο παράδειγμα:

Παράδειγμα

Σε μια μελέτη²¹ συνδυάστηκαν τα «Μου αρέσει» του Facebook με περιορισμένο αριθμό πληροφοριών έρευνας και διαπιστώθηκε ότι οι ερευνητές προέβλεπαν με ακρίβεια τον σεξουαλικό προσανατολισμό ενός άνδρα χρήστη σε ποσοστό 88 %· την εθνοτική καταγωγή ενός χρήστη σε ποσοστό 95 %· καθώς και το αν ένας χρήστης ήταν χριστιανός ή μουσουλμάνος σε ποσοστό 82 %.

Σε περίπτωση που από την κατάρτιση προφίλ συνάγονται ευαίσθητες προτιμήσεις και χαρακτηριστικά, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να διασφαλίζει:

- ότι η επεξεργασία δεν είναι ασύμβατη με τον αρχικό σκοπό,
- ότι έχει προσδιορίσει νόμιμη βάση για την επεξεργασία των δεδομένων ειδικών κατηγοριών, και
- ότι ενημερώνει το υποκείμενο των δεδομένων σχετικά με την επεξεργασία.

Η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων, όπως ορίζεται στο άρθρο 22 παράγραφος 1, που βασίζεται σε ειδικές κατηγορίες δεδομένων καλύπτεται στο κεφάλαιο IV (τμήμα Δ).

Δ. Δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων²²

Ο ΓΚΠΔ θεσπίζει ισχυρότερα δικαιώματα για τα υποκείμενα των δεδομένων και δημιουργεί νέες υποχρεώσεις για τους υπεύθυνους επεξεργασίας.

Στο πλαίσιο της κατάρτισης προφίλ τα εν λόγω δικαιώματα είναι εφαρμόσιμα έναντι του υπεύθυνου επεξεργασίας που δημιουργεί το προφίλ και του υπεύθυνου επεξεργασίας που λαμβάνει αυτοματοποιημένη απόφαση σχετικά με ένα υποκείμενο δεδομένων (με ή χωρίς την παρέμβαση του ανθρώπου), σε περίπτωση που οι εν λόγω οντότητες δεν είναι οι ίδιες.

²¹ Michael Kosinski, David Stillwell και Thore Graepel. Private traits and attributes are predictable from digital records of human behaviour. Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America, <http://www.pnas.org/content/110/15/5802.full.pdf> . Πρόσβαση στις 29 Μαρτίου 2017

²² Το παρόν τμήμα αφορά τόσο την κατάρτιση προφίλ όσο και την αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων. Όσον αφορά την αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων βάσει του άρθρου 22, επισημαίνεται ότι υπάρχουν επίσης πρόσθετες απαιτήσεις, όπως περιγράφονται στο κεφάλαιο IV.

Παράδειγμα

Ένας μεσίτης δεδομένων αναλαμβάνει την κατάρτιση προφίλ με βάση δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τα άρθρα 13 και 14, ο μεσίτης δεδομένων θα πρέπει να ενημερώσει το υποκείμενο των δεδομένων σχετικά με την επεξεργασία, περιλαμβανομένου του κατά πόσον κοινοποιεί το προφίλ σε τυχόν άλλους οργανισμούς. Ο μεσίτης δεδομένων θα πρέπει επίσης να παρουσιάσει χωριστά λεπτομέρειες σχετικά με το δικαίωμα εναντίωσης βάσει του άρθρου 21 παράγραφος 1.

Ο μεσίτης δεδομένων κοινοποιεί το προφίλ σε άλλη επιχείρηση. Η εν λόγω χρησιμοποιεί το προφίλ για να αποστέλλει στο φυσικό πρόσωπο επικοινωνίες άμεσης εμπορικής προώθησης.

Η επιχείρηση θα πρέπει να ενημερώσει το φυσικό πρόσωπο [άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο γ)] σχετικά με τους σκοπούς για τους οποίους χρησιμοποιεί το εν λόγω προφίλ, καθώς και σχετικά με την πηγή από την οποία συνέλεξε τις πληροφορίες [άρθρο 14 παράγραφος 2 στοιχείο στ)]. Η επιχείρηση πρέπει επίσης να ενημερώσει το υποκείμενο των δεδομένων σχετικά με το δικαίωμά του να αντιταχθεί στην επεξεργασία, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, για σκοπούς άμεσης εμπορικής προώθησης (άρθρο 21 παράγραφος 2).

Ο μεσίτης δεδομένων και η επιχείρηση θα πρέπει να παράσχουν στο υποκείμενο των δεδομένων το δικαίωμα πρόσβασης στις χρησιμοποιηθείσες πληροφορίες (άρθρο 15) προκειμένου να διορθώσει τυχόν σφάλματα σε αυτές (άρθρο 16), και σε ορισμένες περιπτώσεις να διαγράψει το προφίλ ή τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία του (άρθρο 17). Επίσης, θα πρέπει να παρασχεθούν στο υποκείμενο των δεδομένων πληροφορίες σχετικά με το προφίλ του, για παράδειγμα, σχετικά με τα «τμήματα» ή τις «κατηγορίες» στα οποία έχει καταταχθεί.²³

Σε περίπτωση που η επιχείρηση χρησιμοποιεί το προφίλ στο πλαίσιο αποκλειστικά αυτοματοποιημένης διαδικασίας λήψης αποφάσεων με νομικές ή παρομοίως σημαντικές επιπτώσεις για το υποκείμενο των δεδομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας που υπόκειται στις διατάξεις του άρθρου 22 είναι η επιχείρηση. (Αυτό δεν αποκλείει τον μεσίτη δεδομένων από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 22 εφόσον η επεξεργασία πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις).

12. Άρθρα 13 και 14 – Δικαίωμα ενημέρωσης

Δεδομένης της βασικής αρχής περί διαφάνειας στην οποία βασίζεται ο ΓΚΠΔ, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας πρέπει να φροντίζουν να επεξηγούν με σαφήνεια και απλότητα στα φυσικά πρόσωπα τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η κατάρτιση προφίλ ή η αυτοματοποιημένη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Ειδικότερα, σε περιπτώσεις στις οποίες η επεξεργασία περιλαμβάνει λήψη αποφάσεων με βάση την κατάρτιση προφίλ (ανεξάρτητα από το αν αυτό εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 22), τότε το γεγονός ότι η επεξεργασία πραγματοποιείται για τους σκοπούς τόσο της α) κατάρτισης προφίλ και β) της λήψης απόφασης με βάση το παραγόμενο προφίλ, πρέπει να αποσαφηνίζεται στο υποκείμενο των δεδομένων²⁴.

²³ The Norwegian Data Protection Authority. The Great Data Race -How commercial utilisation of personal data challenges privacy. Report, Νοέμβριος 2015. <https://www.datatilsynet.no/English/Publications/The-Great-Data-Race/> Πρόσβαση στις 24 Απριλίου 2017

²⁴ ΓΚΠΔ – Άρθρο 13 παράγραφος 1 στοιχείο γ) και άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο γ). Το άρθρο 13 παράγραφος 2 στοιχείο στ) και το άρθρο παράγραφος 2 στοιχείο ζ) απαιτούν από τον υπεύθυνο επεξεργασίας να ενημερώνει το υποκείμενο των δεδομένων σχετικά με την ύπαρξη αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων,

Στην αιτιολογική σκέψη 60 αναφέρεται ότι η παροχή πληροφοριών σχετικά με την κατάρτιση προφίλ αποτελεί μέρος των υποχρεώσεων περί διαφάνειας βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο α). Το υποκείμενο δεδομένων έχει το δικαίωμα να ενημερώνεται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας και, σε ορισμένες περιπτώσεις, το δικαίωμα να *αντιτάσσεται στην «κατάρτιση προφίλ», ανεξάρτητα από το αν λαμβάνει χώρα διαδικασία αποκλειστικά αυτοματοποιημένης ατομικής λήψης αποφάσεων.*

Περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με τη διαφάνεια γενικά διατίθεται στις κατευθυντήριες γραμμές της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 βάσει του ΓΚΠΔ²⁵.

13. Άρθρο 15 – Δικαίωμα πρόσβασης

Στο άρθρο 15 παρέχεται στο υποκείμενο των δεδομένων το δικαίωμα να αποκτά αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τυχόν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση προφίλ, περιλαμβανομένων των κατηγοριών δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τη δόμηση ενός προφίλ.

Πέραν των γενικών πληροφοριών σχετικά με την επεξεργασία, βάσει του άρθρου 15 παράγραφος 3, ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει καθήκον να καθιστά διαθέσιμα τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται ως στοιχεία εισόδου για τη δημιουργία του προφίλ καθώς και να παρέχει τη δυνατότητα πρόσβασης σε πληροφορίες σχετικά με το προφίλ και σε στοιχεία σχετικά με τα τμήματα στα οποία έχει καταταχθεί το υποκείμενο των δεδομένων.

Το εν λόγω καθήκον διαφέρει από το δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων βάσει του άρθρου 20 σύμφωνα με το οποίο ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει απλώς να κοινοποιεί τα δεδομένα που του παρέχει το υποκείμενο των δεδομένων ή τα οποία παρατηρεί ο ίδιος και όχι το ίδιο το προφίλ²⁶.

Στην αιτιολογική σκέψη 63 προβλέπεται ορισμένος βαθμός προστασίας των υπεύθυνων επεξεργασίας οι οποίοι ανησυχούν για τον κίνδυνο να αποκαλύψουν επαγγελματικό απόρρητο ή δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, τα οποία ενδέχεται να παρουσιάζουν ιδιαίτερη συνάφεια σε σχέση με την κατάρτιση προφίλ. Στην εν λόγω αιτιολογική σκέψη αναφέρεται ότι το δικαίωμα πρόσβασης «δεν θα πρέπει να επηρεάζει αρνητικά τα δικαιώματα ή τις ελευθερίες άλλων, όπως το επαγγελματικό απόρρητο ή το δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας και, ειδικότερα, το δικαίωμα δημιουργού που προστατεύει το λογισμικό». Ωστόσο, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεν μπορούν να χρησιμοποιούν την προστασία του επαγγελματικού απορρήτου τους ως δικαιολογία για να αρνούνται την πρόσβαση ή να αρνούνται να παρέχουν πληροφορίες στο υποκείμενο των δεδομένων.

Στην αιτιολογική σκέψη ορίζεται επίσης ότι «ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να δύναται να παρέχει πρόσβαση εξ αποστάσεως σε ασφαλές σύστημα μέσω του οποίου το υποκείμενο των δεδομένων αποκτά άμεση πρόσβαση στα δεδομένα που το αφορούν».

συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, η οποία περιγράφεται στο άρθρο 22 παράγραφοι 1 και 4. Η εν λόγω υποχρέωση επεξηγείται περαιτέρω στο κεφάλαιο IV.

²⁵ Ομάδα εργασίας για την προστασία δεδομένων του άρθρου 29. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διαφάνεια βάσει του κανονισμού 2016/679 WP260, της 28ης Νοεμβρίου 2017 http://ec.europa.eu/newsroom/just/document.cfm?doc_id=48850, Πρόσβαση στις 18 Δεκεμβρίου 2017

²⁶ Σελίδα 9, κατευθυντήριες γραμμές της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με το δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων, WP242 http://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=45685. Πρόσβαση στις 8 Ιανουαρίου 2018

14. Άρθρο 16 - Δικαίωμα διόρθωσης, άρθρο 17 Δικαίωμα διαγραφής και άρθρο 18 Δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας

Η κατάρτιση προφίλ μπορεί να περιλαμβάνει ένα στοιχείο πρόβλεψης, γεγονός το οποίο αυξάνει τον κίνδυνο ανακρίβειας. Τα δεδομένα εισόδου ενδέχεται να είναι ανακριβή ή να μην είναι συναφή, ή να είναι εκτός πλαισίου. Ενδέχεται να υπάρχει πρόβλημα με τον αλγόριθμο που χρησιμοποιήθηκε για τον προσδιορισμό των συσχετισμών.

Το δικαίωμα διόρθωσης του άρθρου 16 μπορεί να εφαρμόζεται σε περίπτωση που, για παράδειγμα, ένα φυσικό πρόσωπο κατατάσσεται σε κατηγορία η οποία δηλώνει κάτι σχετικά με την ικανότητα του προσώπου να εκτελεί μια εργασία, και το εν λόγω προφίλ βασίζεται σε εσφαλμένες πληροφορίες. Τα φυσικά πρόσωπα μπορεί να επιθυμούν να αμφισβητήσουν την ακρίβεια των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν καθώς και τυχόν ομαδοποίηση ή κατηγορία που έχει εφαρμοστεί σε αυτά.

Τα δικαιώματα διόρθωσης και διαγραφής²⁷ εφαρμόζονται τόσο για τα «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα εισόδου» (τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία του προφίλ) όσο και για τα «δεδομένα εξόδου» (το ίδιο το προφίλ ή τη «βαθμολογία» που αποδίδεται στο πρόσωπο).

Το άρθρο 16 προβλέπει επίσης το δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων να συμπληρώνει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα με πρόσθετες πληροφορίες.

Παράδειγμα

Το πληροφοριακό σύστημα ενός τοπικού ιατρείου κατατάσσει ένα φυσικό πρόσωπο σε μια ομάδα η οποία παρουσιάζει τη μεγαλύτερη πιθανότητα εμφάνισης καρδιακού νοσήματος. Το εν λόγω «προφίλ» δεν είναι απαραίτητως ανακριβές, ακόμη και αν το φυσικό πρόσωπο πάσχει από καρδιακό νόσημα.

Αυτό που αναφέρεται στο προφίλ είναι απλώς ότι το φυσικό πρόσωπο είναι πιο πιθανό να εμφανίσουν το νόσημα. Αυτό μπορεί να είναι αντικειμενικά ορθό βάσει στατιστικών στοιχείων.

Ωστόσο, το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα, λαμβάνοντας υπόψη τον σκοπό της επεξεργασίας, να παράσχει συμπληρωματική δήλωση. Στο ανωτέρω σενάριο, η εν λόγω δήλωση μπορεί να βασίζεται σε ένα περισσότερο προηγμένο ιατρικό πληροφοριακό σύστημα (και στατιστικό μοντέλο) που λαμβάνει υπόψη πρόσθετα δεδομένα και πραγματοποιεί πιο αναλυτικές εξετάσεις σε σχέση με το τοπικό ιατρείο του οποίου οι δυνατότητες είναι πιο περιορισμένες.

Το δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας (άρθρο 18) εφαρμόζεται σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας κατάρτισης προφίλ.

15. Άρθρο 21 – Δικαίωμα εναντίωσης

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ενημερώνει ρητά και αναλυτικά το υποκείμενο των δεδομένων σχετικά με το δικαίωμα εναντίωσης βάσει του άρθρου 21 παράγραφοι 1 και 2, και να το παρουσιάζει με σαφήνεια και χωριστά από άλλες πληροφορίες (άρθρο 21 παράγραφος 4).

²⁷ ΓΚΠΔ – Άρθρο 17

Βάσει του άρθρου 21 παράγραφος 1, το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί να αντιταχθεί στην επεξεργασία (περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ), για λόγους που συνδέονται με την ιδιαίτερη κατάστασή/της. Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας οφείλουν συγκεκριμένα να παρέχουν το εν λόγω δικαίωμα σε κάθε περίπτωση στην οποία η επεξεργασία βασίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχεία ε) ή στ).

Αφότου το υποκείμενο των δεδομένων ασκήσει το εν λόγω δικαίωμα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να διακόπτει²⁸ (ή να αποφεύγει να ξεκινήσει) τη διαδικασία κατάρτισης προφίλ, εκτός εάν μπορεί να μπορεί να καταδείξει την ύπαρξη επιτακτικών και νόμιμων λόγων που υπερισχύουν των συμφερόντων, των δικαιωμάτων και των ελευθεριών του υποκειμένου των δεδομένων. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί επίσης να χρειαστεί να διαγράψει τα σχετικά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα²⁹.

Ο ΓΚΠΔ δεν παρέχει διευκρινίσεις σχετικά με το ποιοι μπορούν να θεωρούνται επιτακτικοί και νόμιμοι λόγοι³⁰. Ενδέχεται, για παράδειγμα, η κατάρτιση προφίλ να είναι προς όφελος της κοινωνίας εν γένει (ή της ευρύτερης κοινότητας) και όχι μόνο των επιχειρηματικών συμφερόντων του υπεύθυνου επεξεργασίας, όπως στην περίπτωση κατάρτισης προφίλ για την πρόβλεψη της διάδοσης λοιμωδών νόσων.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει:

- να εξετάζει τη σημασία της κατάρτισης προφίλ ως προς τον ιδιαίτερο στόχο του,
- να εξετάζει τις επιπτώσεις της κατάρτισης προφίλ για τα συμφέροντα, τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων – οι εν λόγω επιπτώσεις θα πρέπει να περιορίζονται στις απολύτως απαραίτητες για την επίτευξη του στόχου, και
- να προβαίνει σε στάθμιση συμφερόντων.

Θα πρέπει πάντοτε να πραγματοποιείται στάθμιση των αντίθετων συμφερόντων του υπεύθυνου επεξεργασίας και της βάσης επί της οποίας εγείρεται η εναντίωση του υποκειμένου των δεδομένων (η οποία μπορεί να βασίζεται σε προσωπικούς, κοινωνικούς ή επαγγελματικούς λόγους). Σε αντίθεση με τα οριζόμενα στην οδηγία 95/46/ΕΚ, το βάρος της απόδειξης των επιτακτικών και νόμιμων λόγων φέρει ο υπεύθυνος επεξεργασίας και όχι το υποκείμενο των δεδομένων.

Από τη διατύπωση του άρθρου 21 προκύπτει σαφώς ότι η στάθμιση συμφερόντων είναι διαφορετική από τη στάθμιση που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο στ). Με άλλα λόγια, δεν αρκεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας απλώς να αποδεικνύει ότι η προγενέστερη ανάλυση των νόμιμων συμφερόντων του ήταν ορθή. Στο πλαίσιο της εν λόγω στάθμισης συμφερόντων απαιτείται το έννομο συμφέρον να είναι *επιτακτικό*, δηλαδή οι όροι για την υπερίσχυσή του έναντι των αντιρρήσεων είναι πιο αυστηροί.

Το άρθρο 21 παράγραφος 2 παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων το *άνευ όρων* δικαίωμα να αντιτάσσεται στην επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα για σκοπούς άμεσης

²⁸ ΓΚΠΔ - Άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο δ)

²⁹ ΓΚΠΔ - Άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο γ)

³⁰ Βλέπε διευκρινίσεις σχετικά με τη νομιμότητα στη γνώμη 06/2014 της ομάδας εργασίας για την προστασία δεδομένων του άρθρου 29 σχετικά με την έννοια των εννόμων συμφερόντων του υπεύθυνου επεξεργασίας βάσει του άρθρου 7 της οδηγίας 95/46/ΕΚ. 9 Απριλίου 2014. Σελίδες 24 - 26 http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp217_en.pdf. Πρόσβαση στις 24 Απριλίου 2017

εμπορικής προώθησης, περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ στον βαθμό που αυτή σχετίζεται με την εν λόγω άμεση εμπορική προώθηση³¹. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει ανάγκη για τυχόν στάθμιση συμφερόντων· ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να σέβεται τις επιθυμίες του υποκειμένου των δεδομένων χωρίς να αμφισβητεί τους λόγους της εναντίωσης. Στην αιτιολογική σκέψη 70 παρέχονται περισσότερες συναφείς πληροφορίες σχετικά με το εν λόγω δικαίωμα και αναφέρεται ότι μπορεί να ασκείται ανά πάσα στιγμή και δωρεάν.

IV. Ειδικές διατάξεις σχετικά με την αποκλειστικά αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων που ορίζεται στο άρθρο 22

Το άρθρο 22 παράγραφος 1 ορίζει

Το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να μην υπόκειται σε απόφαση που λαμβάνεται αποκλειστικά βάσει αυτοματοποιημένης επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, η οποία παράγει έννομα αποτελέσματα που το αφορούν ή το επηρεάζει σημαντικά με παρόμοιο τρόπο.

Ο όρος «δικαίωμα» στη διάταξη δεν σημαίνει ότι το άρθρο 22 παράγραφος 1 εφαρμόζεται μόνο όταν το επικαλείται ενεργά το υποκείμενο των δεδομένων. Στο άρθρο 22 παράγραφος 1 θεσπίζεται γενική απαγόρευση της λήψης αποφάσεων με βάση αποκλειστικά αυτοματοποιημένη επεξεργασία. Η εν λόγω απαγόρευση εφαρμόζεται ανεξάρτητα από το αν το υποκείμενο των δεδομένων προβεί σε ενέργειες όσον αφορά την επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα.

Συνοπτικά, το άρθρο 22 προβλέπει ότι:

- i) κατά κανόνα, ισχύει γενική απαγόρευση της πλήρως αυτοματοποιημένης ατομικής λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ η οποία έχει έννομα ή σημαντικά αποτελέσματα με παρόμοιο τρόπο,
- ii) υπάρχουν εξαιρέσεις στον κανόνα,
- iii) σε περίπτωση που εφαρμόζεται μία από τις εν λόγω εξαιρέσεις, πρέπει να εφαρμόζονται μέτρα που διασφαλίζουν τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τα έννομα συμφέροντα του υποκειμένου των δεδομένων³².

Η εν λόγω ερμηνεία ενισχύει την ιδέα του ελέγχου του υποκειμένου των δεδομένων επί των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, η οποία συνάδει με τις θεμελιώδεις αρχές του ΓΚΠΔ. Η ερμηνεία του άρθρου 22 ως απαγόρευσης αντί ως δικαιώματος προς επίκληση συνεπάγεται ότι τα φυσικά πρόσωπα προστατεύονται αυτόματα από τις πιθανές επιπτώσεις που μπορεί να έχει αυτό το

³¹ Σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 2, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας που συλλέγουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα από φυσικά πρόσωπα με σκοπό να τα χρησιμοποιήσουν για σκοπούς άμεσης εμπορικής προώθησης θα πρέπει, κατά τη στιγμή της συλλογής τους, να παρέχουν στα υποκείμενα των δεδομένων έναν εύκολο τρόπο να υποδεικνύουν ότι δεν επιθυμούν τα δεδομένα τους προσωπικού χαρακτήρα να χρησιμοποιηθούν για σκοπούς άμεσης εμπορικής προώθησης, αντί να απαιτούν από αυτά να ασκούν το δικαίωμά τους να αντιτάσσονται αργότερα.

³² Στην αιτιολογική σκέψη 71 αναφέρεται ότι η επεξεργασία αυτή θα πρέπει «να υπόκειται σε κατάλληλες εγγυήσεις, οι οποίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν ειδική ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων και το δικαίωμα εξασφάλισης ανθρώπινης παρέμβασης, το δικαίωμα διατύπωσης της άποψης του, το δικαίωμα να λάβει αιτιολόγηση της απόφασης που ελήφθη στο πλαίσιο της εν λόγω εκτίμησης και το δικαίωμα αμφισβήτησης της απόφασης».

είδος επεξεργασίας. Η διατύπωση του άρθρου υποδηλώνει ότι αυτή είναι η πρόθεση και υποστηρίζεται από την αιτιολογική σκέψη 71 στην οποία αναφέρεται ότι:

Ωστόσο, η λήψη απόφασης που βασίζεται σε αυτήν την επεξεργασία, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, **θα πρέπει να επιτρέπεται** όταν προβλέπεται ρητά από το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους....., ή όταν είναι αναγκαία για τη σύναψη ή την εκτέλεση σύμβασης....., ή όταν το υποκείμενο των δεδομένων παρέσχε τη ρητή συγκατάθεσή του.

Αυτή συνεπάγεται ότι βάσει του άρθρου 22 παράγραφος 1 η επεξεργασία δεν επιτρέπεται γενικά³³.

Ωστόσο, η απαγόρευση του άρθρου 21 παράγραφος 1 εφαρμόζεται *μόνο* για συγκεκριμένες περιπτώσεις κατά τις οποίες μια απόφαση που βασίζεται αποκλειστικά σε αυτοματοποιημένη επεξεργασία, περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, έχει έννομα αποτελέσματα ή επηρεάζει σημαντικά με παρόμοιο τρόπο ένα φυσικό πρόσωπο, όπως διευκρινίζεται περαιτέρω στις κατευθυντήριες γραμμές. Ακόμη και στις εν λόγω περιπτώσεις υπάρχουν καθορισμένες εξαιρέσεις που επιτρέπουν την πραγματοποίηση της εν λόγω επεξεργασίας.

Τα απαιτούμενα μέτρα πρόληψης, τα οποία εξετάζονται αναλυτικότερα κατωτέρω, περιλαμβάνουν το δικαίωμα ενημέρωσης (θίγεται στα άρθρα 13 και 14 – συγκεκριμένα σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τη λογική που ακολουθείται, καθώς και η σημασία και οι προβλεπόμενες συνέπειες για το υποκείμενο των δεδομένων), και εγγυήσεις, όπως το δικαίωμα εξασφάλισης ανθρώπινης παρέμβασης και το δικαίωμα αμφισβήτησης της απόφασης (που θίγονται στο άρθρο 22 παράγραφος 3).

Όσον αφορά οποιαδήποτε επεξεργασία είναι πιθανό να θέσει σε υψηλό κίνδυνο τα υποκείμενα των δεδομένων, απαιτείται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας να διενεργεί [εκτίμηση επιπτώσεων για την προστασία δεδομένων](#).³⁴ Πέραν της αντιμετώπισης τυχόν άλλων κινδύνων που συνδέονται με την επεξεργασία, μια εκτίμηση επιπτώσεων για την προστασία δεδομένων μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για τους υπεύθυνους επεξεργασίας οι οποίοι δεν είναι βέβαιοι κατά πόσον οι δραστηριότητες που προτείνουν εμπίπτουν στον ορισμό του άρθρου 22 παράγραφος 1, και, εφόσον επιτρέπεται βάσει διαπιστωθείσας εξαίρεσης, ποια μέτρα πρόληψης πρέπει να εφαρμοστούν.

A. «Απόφαση λαμβανόμενη αποκλειστικά βάσει αυτοματοποιημένης επεξεργασίας»

Το άρθρο 22 παράγραφος 1 αναφέρεται σε αποφάσεις «λαμβανόμενες αποκλειστικά βάσει» αυτοματοποιημένης επεξεργασίας. Αυτό συνεπάγεται την απόλυτη έλλειψη ανθρώπινης παρέμβασης στη διαδικασία λήψης απόφασης.

Παράδειγμα

³³ Περαιτέρω παρατηρήσεις σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 22 ως απαγόρευσης περιλαμβάνονται στο παράρτημα 2.

³⁴ Ομάδα εργασίας για την προστασία δεδομένων του άρθρου 29. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εκτίμηση επιπτώσεων για την προστασία δεδομένων και τον προσδιορισμό του κατά πόσον η επεξεργασία «ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα υψηλό κίνδυνο» για τους σκοπούς του κανονισμού 2016/679. 4 Απριλίου 2017. Ευρωπαϊκή Επιτροπή. http://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=44137 Πρόσβαση στις 24 Απριλίου 2017.

Μια αυτοματοποιημένη διαδικασία παράγει στην πραγματικότητα μια σύσταση σχετικά με ένα υποκείμενο δεδομένων. Εάν ένας άνθρωπος εξετάζει και λαμβάνει υπόψη άλλους παράγοντες στο πλαίσιο λήψης της τελικής απόφασης, η εν λόγω απόφαση δεν «λαμβάνεται αποκλειστικά βάσει» αυτοματοποιημένης επεξεργασίας.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν μπορεί να αποφύγει τις διατάξεις του άρθρου 22 κατασκευάζοντας την ανθρώπινη παρέμβαση. Για παράδειγμα, εάν κάποιος εφαρμόζει συστηματικά αυτόματα παραγόμενα προφίλ σε φυσικά πρόσωπα χωρίς πραγματική επίδραση στο αποτέλεσμα, αυτό εξακολουθεί να αποτελεί απόφαση που λαμβάνεται αποκλειστικά βάσει αυτοματοποιημένης επεξεργασίας.

Προκειμένου να τεκμηριώνεται η ανθρώπινη παρέμβαση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να μεριμνά ώστε η τυχόν εποπτεία της απόφασης να είναι ουσιαστική και όχι απλώς συμβολική. Θα πρέπει να διεκπεραιώνεται από άτομο το οποίο έχει την εξουσιοδότηση και την αρμοδιότητα να μεταβάλει την απόφαση. Στο πλαίσιο της ανάλυσης, θα πρέπει να εξετάζει το σύνολο των σχετικών δεδομένων.

Στο πλαίσιο της εκτίμησης επιπτώσεων για την προστασία δεδομένων που διενεργεί, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να προσδιορίζει και να καταγράφει τον βαθμό της τυχόν ανθρώπινης παρέμβασης στη διαδικασία λήψης αποφάσεων καθώς και το στάδιο στο οποίο αυτή πραγματοποιείται.

B. «Έννομα» ή «σημαντικά αποτελέσματα με παρόμοιο τρόπο»

Ο ΓΚΠΔ αναγνωρίζει ότι η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες για τα φυσικά πρόσωπα. Ο ΓΚΠΔ δεν προσδιορίζει τους όρους «έννομα» ή «σημαντικά αποτελέσματα με παρόμοιο τρόπο», ωστόσο, η διατύπωση καθιστά σαφές ότι το άρθρο 22 καλύπτει μόνο τις σοβαρές συνέπειες.

«Απόφαση που παράγει έννομα αποτελέσματα»

Προκειμένου να υπάρξει έννομο αποτέλεσμα απαιτείται η απόφαση, η οποία βασίζεται σε αποκλειστικά αυτοματοποιημένη επεξεργασία, να επηρεάζει τα έννομα δικαιώματα ενός προσώπου, όπως η ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, της ψήφου σε εκλογές, ή της ανάληψης νομικής δράσης. Ένα έννομο αποτέλεσμα μπορεί επίσης να είναι κάτι που επηρεάζει το νομικό καθεστώς ενός προσώπου ή τα δικαιώματα του στο πλαίσιο μιας σύμβασης. Παραδείγματα αυτού του είδους της επίδρασης είναι, μεταξύ άλλων, οι αυτοματοποιημένες αποφάσεις σχετικά με ένα φυσικό πρόσωπο που έχουν ως αποτέλεσμα:

- την ακύρωση μιας σύμβασης,
- την απόκτηση δικαιώματος ή τον αποκλεισμό από συγκεκριμένη κοινωνική παροχή η οποία χορηγείται βάσει του νόμου, όπως επίδομα τέκνων ή στεγαστικό επίδομα,
- την άρνηση εισδοχής σε μια χώρα και την άρνηση παροχής ιθαγένειας.

«Επηρεάζει σημαντικά με παρόμοιο τρόπο»

Ακόμη και αν μια διαδικασία λήψης αποφάσεων δεν επηρεάζει τα έννομα δικαιώματα των προσώπων, μπορεί να εξακολουθεί να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 22 εφόσον παράγει αποτέλεσμα που είναι ισοδύναμο ή σημαντικό με παρόμοιο τρόπο όσον αφορά τις επιπτώσεις του.

Με άλλα λόγια, ακόμη και όταν δεν μεταβάλλονται τα έννομα δικαιώματα ή οι υποχρεώσεις του, το υποκείμενο δεδομένων μπορεί να εξακολουθήσει να επηρεάζεται σε βαθμό που να δικαιολογεί την

ανάγκη παροχής της προστασίας που προβλέπεται βάσει της εν λόγω διάταξης. Ο ΓΚΠΔ εισάγει τις λέξεις «με παρόμοιο τρόπο» (η οποία δεν υπάρχει στο άρθρο 15 της οδηγίας 95/46/EK) στη φράση «επηρεάζει σημαντικά». Ως εκ τούτου, οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται όσον αφορά τη σημασία πρέπει να είναι παρόμοιες με τις προϋποθέσεις που ισχύουν για απόφαση που παράγει έννομο αποτέλεσμα.

Στην αιτιολογική σκέψη 71 παρέχονται τα ακόλουθα τυπικά παραδείγματα: «αυτόματη άρνηση επιγραμμικής αίτησης πίστωσης» ή «πρακτικές ηλεκτρονικών προσλήψεων χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση».

Προκειμένου η επεξεργασία δεδομένων να επηρεάζει σημαντικά κάποιο φυσικό πρόσωπο, οι επιπτώσεις της επεξεργασίας πρέπει να είναι επαρκώς μεγάλες ή σημαντικές ώστε να αξίζουν προσοχής. Με άλλα λόγια, η απόφαση πρέπει να έχει τη δυνατότητα:

- να επηρεάζει σημαντικά την κατάσταση, τη συμπεριφορά ή τις επιλογές των ενδιαφερόμενων φυσικών προσώπων,
- να έχει παρατεταμένες ή μόνιμες επιπτώσεις στο υποκείμενο των δεδομένων, ή
- στην ακραία περίπτωση, να έχει ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό ή τις διακρίσεις σε βάρος των φυσικών προσώπων.

Παρότι είναι δύσκολο να προσδιοριστεί με ακρίβεια σε ποιο βαθμό η επίδραση θα θεωρούνταν επαρκώς σημαντική ώστε να πληροί τις προϋποθέσεις, οι ακόλουθες αποφάσεις θα μπορούσαν να εμπίπτουν στην εν λόγω κατηγορία:

- αποφάσεις που επηρεάζουν την οικονομική κατάσταση ενός φυσικού προσώπου, όπως η επιλεξιμότητά του όσον αφορά τη χορήγηση πίστωσης,
- αποφάσεις που επηρεάζουν τη δυνατότητα πρόσβασης ενός φυσικού προσώπου σε υπηρεσίες υγείας,
- αποφάσεις που έχουν ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό ενός φυσικού προσώπου από μια ευκαιρία απασχόλησης ή τη διαμόρφωση έντονα μειονεκτικής θέσης για το εν λόγω φυσικό πρόσωπο,
- αποφάσεις που επηρεάζουν την πρόσβαση ενός φυσικού προσώπου στην εκπαίδευση, για παράδειγμα την εισαγωγή στο πανεπιστήμιο.

Σε αυτό το πλαίσιο εμπίπτει επίσης το θέμα της επιγραμμικής διαφήμισης, η οποία βασίζεται ολοένα και περισσότερο σε αυτοματοποιημένα εργαλεία και περιλαμβάνει αποκλειστικά αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων. Παράλληλα με τη συμμόρφωση με τις γενικές διατάξεις του ΓΚΠΔ, η οποία καλύπτεται στο κεφάλαιο III, οι διατάξεις του προτεινόμενου κανονισμού για την ιδιωτική ζωή και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες μπορούν επίσης να είναι χρήσιμες. Επιπλέον, τα παιδιά χρήζουν ενισχυμένης προστασίας, όπως αναλύεται κατωτέρω στο κεφάλαιο V.

Σε πολλές τυπικές περιπτώσεις, η απόφαση παρουσίασης στοχευμένης διαφήμισης με βάση την κατάρτιση προφίλ δεν θα έχει σημαντικές επιπτώσεις με παρόμοιο τρόπο στα φυσικά πρόσωπα, για παράδειγμα διαφήμιση για διαδικτυακό κατάστημα που αντιπροσωπεύει τη βασική τάση της μόδας με βάση ένα απλό δημογραφικό προφίλ: «γυναίκες στην περιοχή του Βελγίου, ηλικίας από 25 έως 35 ετών, οι οποίες είναι πιθανό να ενδιαφέρονται για τη μόδα και ορισμένα είδη ρουχισμού».

Ωστόσο, είναι πιθανό να έχει σημαντικές επιπτώσεις με παρόμοιο τρόπο, ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε περίπτωσης, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων:

- την αδιακρισία της διαδικασίας κατάρτισης προφίλ, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης φυσικών προσώπων σε διάφορους δικτυακούς τόπους, συσκευές και υπηρεσίες,
- τις προσδοκίες και τις επιθυμίες των ενδιαφερόμενων φυσικών προσώπων,

- τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζεται η διαφήμιση, ή
- τη χρήση γνώσεων σχετικά με τα ευάλωτα σημεία των στοχευόμενων υποκειμένων των δεδομένων.

Επεξεργασία η οποία ενδέχεται να έχει γενικά μικρές επιπτώσεις γενικά σε φυσικά πρόσωπα μπορεί στην πραγματικότητα να έχει σημαντική επίπτωση για ορισμένες κοινωνικές ομάδες, όπως μειονοτικές ομάδες ή ευάλωτοι ενήλικες. Για παράδειγμα, ένα φυσικό πρόσωπο το οποίο είναι γνωστό ή είναι πιθανό να αντιμετωπίζει οικονομικές δυσχέρειες και το οποίο αποτελεί τακτικά στόχο διαφημίσεων για δάνεια υψηλού επιτοκίου μπορεί να ενδώσει στις εν λόγω προσφορές και να επιβαρυνθεί δυνητικά με περαιτέρω χρέη.

Η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων που έχει ως αποτέλεσμα διαφορετική τιμολόγηση με βάση δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή προσωπικά χαρακτηριστικά μπορεί επίσης να έχει σημαντικές επιπτώσεις, για παράδειγμα, στην περίπτωση που οι απαγορευτικά υψηλές τιμές αφαιρούν από ένα φυσικό πρόσωπο τη δυνατότητα να αγοράζει ορισμένα αγαθά ή υπηρεσίες.

Σημαντικές επιπτώσεις με παρόμοιο τρόπο μπορούν επίσης να προκύψουν από τις ενέργειες φυσικών προσώπων τα οποία είναι διαφορετικά από το φυσικό πρόσωπο με το οποίο σχετίζεται η αυτοματοποιημένη απόφαση. Η συγκεκριμένη περίπτωση απεικονίζεται στο παρακάτω παράδειγμα.

Παράδειγμα

Υποθετικά, μια επιχείρηση πιστωτικών καρτών μπορεί να μειώσει το όριο της κάρτας ενός πελάτη, με βάση όχι το ιστορικό εξόφλησης του εν λόγω πελάτη, αλλά με βάση μη παραδοσιακά κριτήρια πίστωσης, όπως μια ανάλυση άλλων πελατών που διαμένουν στην ίδια περιοχή και πραγματοποιούν αγορές στα ίδια καταστήματα.

Αυτό μπορεί να έχει ως συνέπεια ένα φυσικό πρόσωπο να στερηθεί ορισμένες ευκαιρίες με βάση τις ενέργειες άλλων.

Σε ένα διαφορετικό πλαίσιο, η χρήση των εν λόγω ειδών χαρακτηριστικών μπορεί να παρουσιάζει το πλεονέκτημα της επέκτασης της πίστωσης σε όσους δεν διαθέτουν συμβατικό ιστορικό πίστωσης και οι οποίοι θα είχαν σε διαφορετική περίπτωση αποκλειστεί από τη δυνατότητα λήψης πίστωσης.

Γ. Εξαιρέσεις από την απαγόρευση

Στο άρθρο 22 παράγραφος 1 ορίζεται γενική απαγόρευση της αποκλειστικά αυτοματοποιημένης ατομικής λήψης αποφάσεων που επιφέρει νομικά ή με παρόμοιο τρόπο σημαντικά αποτελέσματα, όπως περιγράφεται ανωτέρω.

Αυτό σημαίνει ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν θα πρέπει να προβαίνει στην επεξεργασία που περιγράφεται στο άρθρο 22 παράγραφος 1 εκτός εάν ισχύει μία από τις ακόλουθες εξαιρέσεις ως προς το άρθρο 22 παράγραφος 1, βάσει των οποίων μια απόφαση:

- α) είναι απαραίτητη για την εκτέλεση ή τη σύναψη σύμβασης,
- β) προβλέπεται βάσει του δικαίου της Ένωσης ή κράτους μέλους στην οποία υπόκειται ο υπεύθυνος επεξεργασίας και η οποία καθορίζει επίσης κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων, των ελευθεριών και των έννομων συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων, ή
- γ) βασίζεται στη ρητή συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων.

Σε περίπτωση που η λήψη αποφάσεων περιλαμβάνει ειδικές κατηγορίες δεδομένων οι οποίες καθορίζονται στο άρθρο 9 παράγραφος 1, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει επίσης να διασφαλίζει ότι ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του άρθρου 22 παράγραφος 4.

1. Εκτέλεση σύμβασης

Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας μπορεί να επιθυμούν να χρησιμοποιούν αποκλειστικά αυτοματοποιημένες διαδικασίες λήψης αποφάσεων διότι πιστεύουν ότι είναι ο καταλληλότερος τρόπος να επιτύχουν τους στόχους τους. Η σε τακτική βάση ανθρώπινη παρέμβαση μπορεί ενίοτε να είναι μη πρακτική ή ανέφικτη λόγω της ποσότητας και μόνο των υπό επεξεργασία δεδομένων.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να μπορεί να καταδείξει ότι το συγκεκριμένο είδος επεξεργασίας είναι απαραίτητο, λαμβάνοντας υπόψη το κατά πόσον είναι εφικτή η υιοθέτηση λιγότερο αδιάκριτης ως προς την ιδιωτική ζωή μεθόδου.³⁵ Σε περίπτωση που υπάρχουν άλλα αποδοτικά και λιγότερο αδιάκριτα μέσα επίτευξης του ίδιου στόχου, τότε η επεξεργασία δεν είναι «απαραίτητη».

Η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων που περιγράφεται στο άρθρο 22 παράγραφος 1 μπορεί επίσης να είναι απαραίτητη για την προσυμβατική επεξεργασία.

Παράδειγμα

Μια επιχείρηση ανακοινώνει μια κενή θέση εργασίας. Καθώς η εργασία στη συγκεκριμένη επιχείρηση αποτελεί δημοφιλή επιλογή, η επιχείρηση λαμβάνει δεκάδες χιλιάδες αιτήσεις. Λόγω του εξαιρετικά υψηλού όγκου αιτήσεων, η επιχείρηση μπορεί να θεωρήσει ότι δεν είναι πρακτικά εφικτό να προσδιορίσει τους κατάλληλους υποψηφίους χωρίς να χρησιμοποιήσει πρώτα πλήρως αυτοματοποιημένα μέσα για να αποκλείσει τις αιτήσεις που δεν παρουσιάζουν συνάφεια. Σε αυτή την περίπτωση, η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων μπορεί να είναι απαραίτητη προκειμένου να συνταχθεί ένας κατάλογος επίλεκτων υποψηφίων, με σκοπό τη σύναψη σύμβασης με ένα υποκείμενο δεδομένων.

Στο κεφάλαιο III (τμήμα Β) παρέχονται περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις συμβάσεις ως νόμιμη βάση επεξεργασίας.

2. Απόφαση προβλεπόμενη από το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους

Η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, μπορεί δυνητικά να πραγματοποιείται βάσει του άρθρου 22 παράγραφος 2 στοιχείο β) εφόσον η χρήση της προβλέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους. Η σχετική νομοθεσία πρέπει επίσης να θεσπίζει κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων, των ελευθεριών και των έννομων συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων.

Στην αιτιολογική σκέψη 71 αναφέρεται ότι η σχετική νομοθεσία μπορεί να περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τη χρήση της αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων που ορίζεται στο άρθρο 22 παράγραφος 2

³⁵ Buttarelli, Giovanni. Assessing the necessity of measures that limit the fundamental right to the protection of personal data. A Toolkit European Data Protection Supervisor, 11 Απριλίου 2017, https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/17-04-11_necessity_toolkit_en_0.pdf Πρόσβαση στις 24 Απριλίου 2017

για σκοπούς παρακολούθησης και πρόληψης της απάτης και της φοροδιαφυγής, ή προκειμένου να διασφαλιστεί η ασφάλεια και η αξιοπιστία της υπηρεσίας που παρέχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας.

3. Ρητή συγκατάθεση

Στο άρθρο 22 απαιτείται η ρητή συγκατάθεση. Η επεξεργασία που εμπίπτει στον ορισμό του άρθρου 22 παράγραφος 1 ενέχει σημαντικούς κινδύνους όσον αφορά την προστασία των δεδομένων και, ως εκ τούτου, θεωρείται αρμόζουσα η ύπαρξη υψηλού επιπέδου ατομικού ελέγχου επί των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Στον ΓΚΠΔ δεν παρέχεται ορισμός της «ρητής συγκατάθεσης». Στις κατευθυντήριες γραμμές της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με τη συγκατάθεση³⁶ παρέχεται καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο ερμηνεία του συγκεκριμένου όρου.

Στο κεφάλαιο III (τμήμα Β) παρέχονται περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη συγκατάθεση γενικά.

Δ. Ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα – Άρθρο 22 παράγραφος 4

Η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων (που περιγράφεται στο άρθρο 22 παράγραφος 1) που περιλαμβάνει ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνο βάσει των ακόλουθων σωρευτικών προϋποθέσεων (άρθρο 22 παράγραφος 4):

- υπάρχει μία εφαρμοστέα εξαίρεση από το άρθρο 22 παράγραφος 2, και
- εφαρμόζεται το στοιχείο α) ή ζ) του άρθρου 9 παράγραφος 2.

άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο α) - η ρητή συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, ή

άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο ζ) - η επεξεργασία είναι απαραίτητη για λόγους ουσιαστικού δημόσιου συμφέροντος, βάσει του δικαίου της Ένωσης ή κράτους μέλους, το οποίο είναι ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο στόχο, σέβεται την ουσία του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων και προβλέπει κατάλληλα και συγκεκριμένα μέτρα για τη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων.

Και στις δύο ανωτέρω περιπτώσεις, ο υπεύθυνος επεξεργασίας εφαρμόζει κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων, των ελευθεριών και των έννομων συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων.

Ε. Δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων³⁷

³⁶ Ομάδα εργασίας για την προστασία δεδομένων του άρθρου 29. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη συγκατάθεση βάσει του κανονισμού 2016/679 WP259. 28 Νοεμβρίου 2017, http://ec.europa.eu/newsroom/just/document.cfm?doc_id=48849. Πρόσβαση στις 18 Δεκεμβρίου 2017

³⁷ Στο άρθρο 12 του ΓΚΠΔ προβλέπονται οι ρυθμίσεις για την άσκηση των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων

4. Άρθρο 13 παράγραφος 2 στοιχείο στ) και άρθρο 14 παράγραφος 2 στοιχείο ζ) – Δικαίωμα ενημέρωσης

Δεδομένων των πιθανών κινδύνων και της επέμβασης στα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων που οφείλονται στην κατάρτιση προφίλ που εμπίπτει στο άρθρο 22, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων θα πρέπει να μεριμνούν ιδιαίτερα για τη συμμόρφωσή τους με τις υποχρεώσεις τους σχετικά με τη διαφάνεια.

Βάσει του άρθρου 13 παράγραφος 2 στοιχείο στ) και του άρθρου 14 παράγραφος 2 στοιχείο ζ) απαιτείται από τους υπεύθυνους επεξεργασίας να παρέχουν συγκεκριμένες και εύκολα προσβάσιμες πληροφορίες σχετικά με την αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων, οι οποίες λαμβάνονται βάσει αποκλειστικά αυτοματοποιημένης επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, η οποία παράγει έννομα ή με παρόμοιο τρόπο σημαντικά αποτελέσματα³⁸.

Εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας λαμβάνει αυτοματοποιημένες αποφάσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 22 παράγραφος 1, οφείλει:

- να ενημερώνει το υποκείμενο των δεδομένων σχετικά με την εν λόγω δραστηριότητά του,
- να παρέχει ουσιαστικές πληροφορίες σχετικά με τη λογική που ακολουθείται, και
- να επεξηγεί τη σημασία και τις προβλεπόμενες συνέπειες της επεξεργασίας.

Η παροχή των εν λόγω πληροφοριών θα βοηθήσει επίσης τους υπεύθυνους επεξεργασίας να διασφαλίζουν ότι παρέχουν ορισμένες από τις απαιτούμενες εγγυήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 22 παράγραφος 3 και στην αιτιολογική σκέψη 71.

Σε περίπτωση που η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων και η κατάρτιση προφίλ δεν εμπίπτουν στον ορισμό του άρθρου 22 παράγραφος 1, η παροχή των ανωτέρω πληροφοριών εξακολουθεί να αποτελεί ορθή πρακτική. Σε κάθε περίπτωση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να παρέχει στο υποκείμενο δεδομένων επαρκείς πληροφορίες ώστε η επεξεργασία να καθίσταται δίκαιη,³⁹ καθώς και να συμμορφώνεται με όλες τις υπόλοιπες απαιτήσεις πληροφοριών των άρθρων 13 και 14.

Ουσιαστικές πληροφορίες σχετικά με τη «λογική που ακολουθείται»

Η ανάπτυξη και η πολυπλοκότητα της μηχανικής μάθησης μπορεί να δυσχεραίνουν την κατανόηση του τρόπου λειτουργίας μιας αυτοματοποιημένης διαδικασίας λήψης αποφάσεων ή της κατάρτισης προφίλ.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να επινοεί απλούς τρόπους να ενημερώνει το υποκείμενο των δεδομένων σχετικά με το υποκείμενο σκεπτικό, ή τα κριτήρια με βάση τα οποία λαμβάνεται η απόφαση. Βάσει του ΓΚΠΔ απαιτείται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας να παρέχει ουσιαστικές πληροφορίες σχετικά με τη λογική που ακολουθείται, και όχι απαραιτήτως μια σύνθετη εξήγηση των αλγορίθμων που χρησιμοποιούνται ούτε να αποκαλύπτει τον πλήρη αλγόριθμο⁴⁰. Οι παρεχόμενες

³⁸ Αναφέρονται στο άρθρο 22 παράγραφοι 1 και 4. Οι κατευθυντήριες γραμμές της ομάδας εργασίας σχετικά με τη διαφάνεια καλύπτουν τις απαιτήσεις γενικών πληροφοριών που ορίζονται στα άρθρα 13 και 14.

³⁹ Αιτιολογική σκέψη 60 του ΓΚΠΔ «Ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων κάθε περαιτέρω πληροφορία που είναι αναγκαία για τη διασφάλιση δίκαιης και διαφανούς επεξεργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές συνθήκες και το πλαίσιο εντός του οποίου πραγματοποιείται η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Περαιτέρω, το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να ενημερώνεται αν καταρτίζεται το προφίλ του και ποιες συνέπειες έχει αυτό».

⁴⁰ Η πολυπλοκότητα δεν αποτελεί δικαιολογία για την παράλειψη παροχής πληροφοριών στο υποκείμενο των δεδομένων. Στην αιτιολογική σκέψη 58 αναφέρεται ότι η αρχή της διαφάνειας έχει «ιδιαιτέρη σημασία σε περιπτώσεις στις οποίες η πληθώρα των συμμετεχόντων και η πολυπλοκότητα των χρησιμοποιούμενων

πληροφορίες θα πρέπει, ωστόσο, να είναι επαρκώς ολοκληρωμένες ώστε το υποκείμενο των δεδομένων να κατανοεί τους λόγους για τους οποίους λήφθηκε η απόφαση.

Παράδειγμα

Ένας υπεύθυνος επεξεργασίας χρησιμοποιεί βαθμολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας για να αξιολογήσει και να απορρίψει την αίτηση δανείου ενός φυσικού προσώπου. Η βαθμολογία μπορεί να έχει παρασχεθεί από οργανισμό πληροφοριών πιστοληπτικής ικανότητας, ή να έχει υπολογιστεί βάσει πληροφοριών που κατέχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας.

Ανεξάρτητα από την πηγή [και, βάσει του άρθρου 14 παράγραφος 2 στοιχείο στ), σε περίπτωση που τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν έχουν συλλεχθεί από το υποκείμενο των δεδομένων, στο υποκείμενο δεδομένων πρέπει να παρέχονται πληροφορίες σχετικά με την πηγή], εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας βασίζεται στην εν λόγω βαθμολογία, πρέπει να μπορεί να αιτιολογήσει την επιλογή του και το σκεπτικό της στο υποκείμενο των δεδομένων.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας επεξηγεί ότι η εν λόγω διαδικασία τον βοηθά να λαμβάνει δίκαιες και υπεύθυνες αποφάσεις χορήγησης δανείων. Παρέχει αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τα κύρια χαρακτηριστικά που ελήφθησαν υπόψη για τη λήψη της απόφασης, και σχετικά με την πηγή των πληροφοριών και τη συνάφειά τους. Σε αυτά μπορούν να περιλαμβάνονται, για παράδειγμα:

- πληροφορίες που παρέσχε το υποκείμενο των δεδομένων στον έντυπο της αίτησης,
- πληροφορίες σχετικά με το ιστορικό συμπεριφοράς του λογαριασμού, περιλαμβανομένων τυχόν καθυστερήσεων πληρωμών, και
- επίσημες πληροφορίες από δημόσια αρχεία όπως πληροφορίες ποινικού μητρώου για πράξεις απάτης και αρχεία αφερεγγυότητας.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες που ενημερώνουν το υποκείμενο των δεδομένων ότι οι χρησιμοποιούμενες μέθοδοι βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας ελέγχονται τακτικά προκειμένου να παραμένουν δίκαιες, αποτελεσματικές και αμερόληπτες.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων στοιχεία επικοινωνίας ώστε να μπορεί να ζητήσει την επανεξέταση τυχόν απόφασης απόρριψης της αίτησής του, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 22 παράγραφος 3.

«Σημασία» και «προβλεπόμενες συνέπειες»

Οι εν λόγω όροι υποδηλώνουν ότι πρέπει να παρέχονται πληροφορίες σχετικά με σκοπούμενη ή μελλοντική επεξεργασία, καθώς και σχετικά με τον τρόπο που η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων μπορεί να επηρεάσει το υποκείμενο των δεδομένων⁴¹. Προκειμένου να καταστούν οι εν λόγω

τεχνολογιών καθιστούν δύσκολο για το υποκείμενο των δεδομένων να γνωρίζει και να κατανοεί εάν, από ποιον και για ποιο σκοπό συλλέγονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, όπως στην περίπτωση επιγραμμικής διαφήμισης».

⁴¹ Συμβούλιο της Ευρώπης. Σχέδιο επεξηγηματικής έκθεσης σχετικά με την εκσυγχρονισμένη έκδοση της σύμβασης αριθ. 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης, παράγραφος 75: «Τα υποκείμενα δεδομένων θα πρέπει να δικαιούνται να ενημερώνονται σχετικά με το σκεπτικό που υπόκειται της επεξεργασίας των δεδομένων τους, περιλαμβανομένων των συνεπειών του εν λόγω σκεπτικού, το οποίο οδήγησε σε τυχόν επακόλουθα συμπεράσματα, ιδίως στις περιπτώσεις όπου γίνεται χρήση αλγόριθμων για την αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ. Για παράδειγμα, στην περίπτωση βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας, θα πρέπει να δικαιούνται να ενημερώνονται σχετικά με το σκεπτικό επί του οποίου βασίζεται η επεξεργασία των δεδομένων τους και το οποίο έχει ως αποτέλεσμα τη λήψη «θετικής» ή «αρνητικής» απόφασης, και όχι απλώς να τους παρέχονται πληροφορίες σχετικά με την ίδια την απόφαση.

πληροφορίες ουσιαστικές και κατανοητές, θα πρέπει να παρέχονται ρεαλιστικά, απτά παραδείγματα του είδους των πιθανών συνεπειών.

Σε ένα ψηφιακό πλαίσιο, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας μπορεί να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν πρόσθετα εργαλεία που τους βοηθούν να απεικονίζουν τις εν λόγω επιπτώσεις.

Παράδειγμα

Μια ασφαλιστική επιχείρηση χρησιμοποιεί αυτοματοποιημένη διαδικασία λήψης αποφάσεων για να καθορίζει τα ασφάλιστρα αυτοκινήτων με βάση την παρακολούθηση της οδηγητικής συμπεριφοράς των πελατών. Για να απεικονίσει τη σημασία και τις προβλεπόμενες συνέπειες της επεξεργασίας εξηγεί ότι η επικίνδυνη οδήγηση μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα αυξημένα ασφάλιστρα και παρέχει μια εφαρμογή η οποία συγκρίνει υποθετικούς οδηγούς, συμπεριλαμβανομένου ενός οδηγού με επικίνδυνες συνήθειες οδήγησης όπως η ταχεία επιτάχυνση και η πέδηση την τελευταία στιγμή.

Χρησιμοποιεί γραφικά για να παράσχει συμβουλές σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης των εν λόγω συνηθειών και, κατά συνέπεια, τον τρόπο μείωσης των ασφαλιστρών.

Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας μπορούν να χρησιμοποιούν παρόμοιες οπτικές τεχνικές για να εξηγήσουν τον τρόπο με τον οποίο λήφθηκε μια παρελθούσα απόφαση.

5. Άρθρο 15 παράγραφος 1 στοιχείο η) – Δικαίωμα πρόσβασης

Το άρθρο 15 παράγραφος 1 στοιχείο η) παρέχει στα υποκείμενα των δεδομένων το δικαίωμα να λαμβάνουν την ίδια ενημέρωση σχετικά με την αποκλειστικά αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων, όπως απαιτείται βάσει του άρθρου 13 παράγραφος 2 στοιχείο στ) και του άρθρου 14 παράγραφος 2 στοιχείο ζ), ήτοι:

- σχετικά με την ύπαρξη αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ,
- ουσιαστικές πληροφορίες σχετικά με τη λογική που ακολουθείται, και
- σχετικά με τη σημασία και τις προβλεπόμενες συνέπειες για το υποκείμενο των δεδομένων από την εν λόγω επεξεργασία.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να έχει ήδη παράσχει στο υποκείμενο των δεδομένων τις εν λόγω πληροφορίες, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του βάσει του άρθρου 13⁴².

Στο άρθρο 15 παράγραφος 1 στοιχείο η) αναφέρεται ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων πληροφορίες σχετικά με τις *προβλεπόμενες συνέπειες* της επεξεργασίας, αντί της παροχής διευκρινήσεων σχετικά με μια *συγκεκριμένη* απόφαση. Η εν λόγω υποχρέωση διευκρινίζεται στην αιτιολογική σκέψη 63 όπου αναφέρεται ότι κάθε υποκείμενο δεδομένων θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να του «ανακοινώνεται» ότι πραγματοποιείται αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων, συμπεριλαμβανομένης της λογικής που ακολουθείται, και *τουλάχιστον* όταν αυτή βασίζεται στην κατάρτιση προφίλ, θα πρέπει να ενημερώνεται σχετικά με τις συνέπειες της εν λόγω επεξεργασίας,

Χωρίς την κατανόηση των εν λόγω στοιχείων, δεν μπορεί να υπάρξει αποτελεσματική εφαρμογή άλλων απαραίτητων εγγυήσεων όπως το δικαίωμα εναντίωσης και το δικαίωμα καταγγελίας σε αρμόδια αρχή». <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806b6c2> . Πρόσβαση στις 24 Απριλίου 2017

⁴² Στο άρθρο 12 παράγραφος 3 του ΓΚΠΔ προσδιορίζονται οι προθεσμίες για την παροχή των εν λόγω πληροφοριών

Μέσω της άσκησης των δικαιωμάτων του βάσει του άρθρου 15, το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί να ενημερώνεται σχετικά με μια ληφθείσα απόφαση που τον/την αφορά, συμπεριλαμβανομένης απόφασης που λαμβάνεται με βάση την κατάρτιση προφίλ.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων γενικές πληροφορίες (ιδίως, σχετικά με τους παράγοντες που ελήφθησαν υπόψη για τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, καθώς και σχετικά με την αντίστοιχη βαρύτητά τους συγκεντρωτικά), οι οποίες του/της είναι επίσης χρήσιμες σε περίπτωση που επιθυμεί να αμφισβητήσει μια απόφαση.

ΣΤ. Εφαρμογή των κατάλληλων εγγυήσεων

Εάν η νομική βάση για την επεξεργασία είναι το άρθρο 22 παράγραφος 2 στοιχείο α) ή το άρθρο 22 παράγραφος 2 στοιχείο γ), βάσει του άρθρου 22 παράγραφος 3 απαιτείται από τους υπεύθυνους επεξεργασίας να εφαρμόζουν κατάλληλα μέτρα ώστε να διασφαλίζουν τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τα έννομα συμφέροντα των υποκειμένων των δεδομένων. Βάσει του άρθρου 22 παράγραφος 2 στοιχείο β), στη νομοθεσία της Ένωσης ή του κράτους μέλους που προβλέπει την επεξεργασία πρέπει επίσης να ενσωματώνονται τα κατάλληλα μέτρα πρόληψης.

Τα εν λόγω μέτρα θα πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον έναν τρόπο που επιτρέπει στο υποκείμενο των δεδομένων να εξασφαλίζει την ανθρώπινη παρέμβαση, να διατυπώνει την άποψή του και να αμφισβητεί την απόφαση.

Η ανθρώπινη παρέμβαση αποτελεί βασικό στοιχείο. Τυχόν επανεξέταση πρέπει να διεκπεραιώνεται από άτομο το οποίο έχει τη δέουσα εξουσιοδότηση και αρμοδιότητα να μεταβάλει την απόφαση. Ο υπεύθυνος επανεξέτασης θα πρέπει να διενεργεί διεξοδική αξιολόγηση του συνόλου των σχετικών δεδομένων, περιλαμβανομένων τυχόν πρόσθετων πληροφοριών που παρέσχε το υποκείμενο των δεδομένων.

Στην αιτιολογική σκέψη 71 επισημαίνεται ότι *σε κάθε περίπτωση* μεταξύ των κατάλληλων εγγυήσεων θα πρέπει να περιλαμβάνονται επίσης οι εξής:

.. ειδική ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων και το δικαίωμα να λάβει αιτιολόγηση της απόφασης που ελήφθη στο πλαίσιο της εν λόγω εκτίμησης και το δικαίωμα αμφισβήτησης της απόφασης.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να παρέχει έναν απλό τρόπο ώστε το υποκείμενο των δεδομένων να μπορεί να ασκεί τα εν λόγω δικαιώματα.

Κατ' αυτόν τον τρόπο τονίζεται η ανάγκη διαφάνειας σχετικά με την επεξεργασία. Το υποκείμενο των δεδομένων θα μπορεί να αμφισβητήσει μια απόφαση ή να διατυπώσει την άποψή του μόνον εφόσον κατανοεί πλήρως τον τρόπο λήψης αυτής και το σκεπτικό της. Οι απαιτήσεις σχετικά με τη διαφάνεια εξετάζονται στο κεφάλαιο IV (τμήμα E).

Η ύπαρξη σφαλμάτων ή μεροληπτικών επιλογών σε συλλεγόμενα ή κοινοποιηθέντα δεδομένα ή σφάλματος ή μεροληπτικής επιλογής στο πλαίσιο αυτοματοποιημένης διαδικασίας λήψης αποφάσεων μπορεί να έχει τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- εσφαλμένες ταξινομήσεις, και
- εκτιμήσεις με βάση ανακριβείς προβολές, οι οποίες
- έχουν αρνητικές συνέπειες σε φυσικά πρόσωπα.

Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας θα πρέπει να διενεργούν συχνά αξιολογήσεις των συνόλων δεδομένων που επεξεργάζονται προκειμένου να ελέγχουν την ύπαρξη τυχόν μεροληπτικών επιλογών, και να

αναπτύσσουν τρόπους αντιμετώπισης των μεροληπτικών στοιχείων τους, συμπεριλαμβανομένης της αντιμετώπισης της στήριξης των αποφάσεών τους σε συσχετισμούς σε υπερβολικό βαθμό. Άλλα χρήσιμα μέτρα είναι τα συστήματα ελέγχου αλγόριθμων και οι τακτικές επανεξετάσεις της ακρίβειας και της συνάφειας της αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ.

Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας θα πρέπει να εφαρμόζουν τις κατάλληλες διαδικασίες και μέτρα για την πρόληψη των σφαλμάτων, των ανακρίβειών⁴³ ή των διακρίσεων με βάση δεδομένα ειδικών κατηγοριών. Τα εν λόγω μέτρα θα πρέπει να χρησιμοποιούνται κυκλικά· όχι μόνο στο στάδιο του σχεδιασμού, αλλά σε μόνιμη βάση, κατά την εφαρμογή της κατάρτισης προφίλ σε φυσικά πρόσωπα. Το αποτέλεσμα του εν λόγω ελέγχου θα πρέπει να αξιοποιείται ξανά στον σχεδιασμό του συστήματος.

Περαιτέρω παραδείγματα κατάλληλων εγγυήσεων παρατίθενται στο τμήμα [Συστάσεις](#)

V. Παιδιά και κατάρτιση προφίλ

Ο ΓΚΠΔ δημιουργεί πρόσθετες υποχρεώσεις για τους υπεύθυνους επεξεργασίας δεδομένων σε περίπτωση που επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα παιδιών.

Στο ίδιο το άρθρο 22 δεν γίνεται διάκριση μεταξύ επεξεργασίας που αφορά ενήλικες και επεξεργασίας που αφορά παιδιά. Ωστόσο, στην αιτιολογική σκέψη 71 αναφέρεται ότι η αποκλειστικά αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, η οποία έχει έννομα ή με παρόμοιο τρόπο σημαντικά αποτελέσματα δεν θα πρέπει να αφορά παιδιά⁴⁴. Δεδομένου ότι η εν λόγω διατύπωση δεν αποτυπώνεται στο ίδιο το άρθρο, η ομάδα εργασίας του άρθρου 29 δεν θεωρεί ότι αντιπροσωπεύει απόλυτη απαγόρευση του εν λόγω είδους επεξεργασίας αναφορικά με τα παιδιά. Ωστόσο, υπό το φως της εν λόγω αιτιολογικής σκέψης, η ομάδα εργασίας του άρθρου 29 συνιστά οι υπεύθυνοι επεξεργασίας να μην βασίζονται, κατά κανόνα, στις εξαιρέσεις του άρθρου 22 παράγραφος 2 για να αιτιολογούν την εν λόγω επεξεργασία.

Εντούτοις ενδέχεται να υπάρχουν ορισμένες περιστάσεις στις οποίες οι υπεύθυνοι επεξεργασίας είναι υποχρεωμένοι να πραγματοποιούν αποκλειστικά αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, η οποία παράγει έννομα ή με παρόμοιο τρόπο σημαντικά αποτελέσματα σε σχέση με παιδιά, για παράδειγμα, με σκοπό την προστασία της ευημερίας τους. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η επεξεργασία μπορεί να πραγματοποιείται βάσει των εξαιρέσεων του άρθρου 22 παράγραφος 2 στοιχεία α), β) ή γ), ανάλογα με την περίπτωση.

Στις εν λόγω περιπτώσεις, θα πρέπει να εφαρμόζονται κατάλληλες εγγυήσεις, όπως απαιτείται βάσει του άρθρου 22 παράγραφος 2 στοιχείο β) και του άρθρου 22 παράγραφος 3, και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να είναι κατάλληλες για παιδιά. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι εν λόγω εγγυήσεις προστατεύουν αποτελεσματικά τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τα έννομα συμφέροντα των παιδιών των οποίων τα δεδομένα επεξεργάζεται.

⁴³ Στην αιτιολογική σκέψη 71 του ΓΚΠΔ αναφέρεται ότι:

«Προκειμένου να διασφαλισθεί δίκαιη και διαφανής επεξεργασία σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών συνθηκών και του πλαισίου εντός του οποίου πραγματοποιείται η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να χρησιμοποιεί κατάλληλες μαθηματικές ή στατιστικές διαδικασίες για την κατάρτιση του προφίλ, να εφαρμόζει τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, ώστε να διορθώνονται οι παράγοντες που οδηγούν σε ανακρίβειες σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος σφαλμάτων,....»

⁴⁴ Αιτιολογική σκέψη 71 – «Το εν λόγω μέτρο θα πρέπει να μην αφορά παιδί».

Η ανάγκη για παροχή ιδιαίτερης προστασίας για τα παιδιά αποτυπώνεται στην αιτιολογική σκέψη 38, στην οποία αναφέρεται:

Τα παιδιά απαιτούν ειδική προστασία όσον αφορά τα δεδομένα τους προσωπικού χαρακτήρα, καθώς τα παιδιά μπορεί να έχουν μικρότερη επίγνωση των σχετικών κινδύνων, συνεπειών και εγγυήσεων και των δικαιωμάτων τους σε σχέση με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Αυτή η ειδική προστασία θα πρέπει να ισχύει ιδίως στη χρήση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με σκοπό την εμπορία ή τη δημιουργία προφίλ προσωπικότητας ή προφίλ χρήστη και τη συλλογή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όσον αφορά παιδιά κατά τη χρήση υπηρεσιών που προσφέρονται άμεσα σε ένα παιδί.

Το άρθρο 22 δεν απαγορεύει στους υπεύθυνους επεξεργασίας να λαμβάνουν αποκλειστικά αυτοματοποιημένες αποφάσεις σχετικά με παιδιά, εάν η απόφαση δεν έχει έννομο ή με παρόμοιο τρόπο σημαντικό αποτέλεσμα για το παιδί. Ωστόσο, η αποκλειστικά αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων που επηρεάζει τις επιλογές και τη συμπεριφορά ενός παιδιού μπορεί να έχει δυνητικά έννομο ή με παρόμοιο τρόπο σημαντικό αποτέλεσμα για αυτό, ανάλογα με τη φύση των υπό εξέταση επιλογών και συμπεριφορών.

Δεδομένου ότι τα παιδιά αντιπροσωπεύουν μια πιο ευάλωτη κοινωνική ομάδα, οι οργανισμοί θα πρέπει, γενικά, να αποφεύγουν να καταρτίζουν προφίλ παιδιών για σκοπούς εμπορικής προώθησης⁴⁵. Τα παιδιά μπορεί να είναι ιδιαίτερα ευεπηρεάστα στο επιγραμμικό περιβάλλον και να επηρεάζονται ευκολότερα από τη συμπεριφορική διαφήμιση. Για παράδειγμα, όσον αφορά τα διαδικτυακά παιχνίδια, η κατάρτιση προφίλ μπορεί να χρησιμοποιηθεί με σκοπό τη στόχευση παικτών σε σχέση με τους οποίους ο αλγόριθμος θεωρεί ότι είναι πιθανότερο να δαπανήσουν χρήματα στο παιχνίδι, καθώς και για την παρουσίαση πιο εξατομικευμένων διαφημίσεων. Η ηλικία και η ωριμότητα του παιδιού μπορούν να επηρεάσουν την ικανότητά του να κατανοεί το κίνητρο που υποκρύπτεται πίσω από το εν λόγω είδος εμπορικής προώθησης ή τις σχετικές συνέπειες⁴⁶.

Στο άρθρο 40 παράγραφος 2 στοιχείο ζ) γίνεται ρητή αναφορά στη σύνταξη κωδίκων δεοντολογίας που περιλαμβάνουν εγγυήσεις για τα παιδιά· μπορεί επίσης να είναι εφικτή η ανάπτυξη υφιστάμενων κωδίκων⁴⁷.

⁴⁵ Στη γνώμη 02/2013 της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με τις εφαρμογές σε έξυπνες συσκευές (WP202), που εκδόθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2013, στο ειδικό τμήμα 3.10 για τα παιδιά, ορίζεται στη σελίδα 26 ότι «οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων δεν θα πρέπει να επεξεργάζονται δεδομένα παιδιών για σκοπούς συμπεριφορικής διαφήμισης, ούτε άμεσα ούτε έμμεσα, δεδομένου ότι αυτό θα υπερέβαινε τις ικανότητες κατανόησης των παιδιών και, ως εκ τούτου, θα υπερέβαινε τα όρια της νόμιμης επεξεργασίας».

⁴⁶ Σε μελέτη της ΕΕ σχετικά με [τις επιπτώσεις της εμπορικής προώθησης μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, των επιγραμμικών παιχνιδιών και των εφαρμογών για φορητές συσκευές στη συμπεριφορά των παιδιών](#) διαπιστώθηκε ότι οι πρακτικές εμπορικής προώθησης έχουν σαφείς συνέπειες στη συμπεριφορά των παιδιών. Η εν λόγω μελέτη βασίστηκε σε παιδιά ηλικίας από 6 έως 12 ετών.

⁴⁷ Ένα παράδειγμα κώδικα δεοντολογίας αναφορικά με την εμπορική προώθηση σε παιδιά είναι ο κώδικας δεοντολογίας της FEDMA, αιτιολογική έκθεση, που διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.oecd.org/sti/ieconomy/2091875.pdf> Πρόσβαση στις 15 Μαΐου 2017. Βλέπε, ειδικότερα: «6.2 Οι επιχειρήσεις εμπορικής προώθησης που στοχεύουν παιδιά, ή για τις οποίες τα παιδιά ενδέχεται να αποτελούν τμήμα του κοινού τους, δεν θα πρέπει να εκμεταλλεύονται την ευπιστία, την αφοσίωση, την πρωτότητα ή την έλλειψη εμπειρίας των παιδιών· 6.8.5 Οι επιχειρήσεις εμπορικής προώθησης δεν θα πρέπει να συνδέουν την πρόσβαση ενός παιδιού σε έναν δικτυακό τόπο με τη συλλογή αναλυτικών πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα. Ειδικότερα, δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ειδικά κίνητρα όπως προσφορές βραβείων και παιχνιδιών προκειμένου να δελιάζονται τα παιδιά να αποκαλύψουν αναλυτικές πληροφορίες προσωπικού χαρακτήρα».

VI. Εκτιμήσεις επιπτώσεων προστασίας δεδομένων και υπεύθυνος προστασίας δεδομένων

Η λογοδοσία αποτελεί σημαντικό τομέα και ρητή απαίτηση βάσει του ΓΚΠΔ⁴⁸.

Ως βασικό εργαλείο λογοδοσίας, η εκτίμηση επιπτώσεων προστασίας δεδομένων επιτρέπει στον υπεύθυνο επεξεργασίας δεδομένων να εκτιμά τους κινδύνους που ενέχει η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων, περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ. Αποτελεί έναν τρόπο να αποδεικνύεται ότι εφαρμόζονται κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση των εν λόγω κινδύνων και, ως εκ τούτου, να καταδεικνύεται η συμμόρφωση με τον ΓΚΠΔ.

Στο άρθρο 35 παράγραφος 3 στοιχείο α) επισημαίνεται η ανάγκη ο υπεύθυνος επεξεργασίας να διενεργεί εκτίμηση επιπτώσεων προστασίας δεδομένων στις ακόλουθες περιπτώσεις:

συστηματικής και εκτενούς αξιολόγησης προσωπικών πτυχών σχετικά με φυσικά πρόσωπα, η οποία βασίζεται σε αυτοματοποιημένη επεξεργασία, περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, και στην οποία βασίζονται αποφάσεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα σχετικά με το φυσικό πρόσωπο ή ομοίως επηρεάζουν σημαντικά το φυσικό πρόσωπο,

Το άρθρο 35 παράγραφος 3 στοιχείο α) αναφέρεται σε αξιολογήσεις στις οποίες περιλαμβάνεται η κατάρτιση και οι αποφάσεις και οι οποίες «βασίζονται» σε αυτοματοποιημένη επεξεργασία, αντί της «αποκλειστικά» αυτοματοποιημένης επεξεργασίας. Με βάση τα παραπάνω, θεωρείται ότι το άρθρο 35 παράγραφος 3 στοιχείο α) θα εφαρμόζεται σε περίπτωση λήψης αποφάσεων, περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, που έχει έννομα ή με παρόμοιο τρόπο σημαντικά αποτελέσματα και η οποία δεν είναι πλήρως αυτοματοποιημένη, καθώς και σε περίπτωση αποκλειστικά αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 22 παράγραφος 1.

Σε περίπτωση που ο υπεύθυνος επεξεργασίας σκοπεύει να εφαρμόσει «μοντέλο» στο πλαίσιο του οποίου λαμβάνονται αποκλειστικά αυτοματοποιημένες αποφάσεις που έχουν υψηλό αντίκτυπο σε φυσικά πρόσωπα με βάση προφίλ που καταρτίζονται για αυτά και το οποίο δεν μπορεί να βασίζεται στη συγκατάθεση του φυσικού προσώπου, σε σύμβαση με το φυσικό πρόσωπο ή σε νόμο που επιτρέπει την εν λόγω λήψη αποφάσεων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν θα πρέπει να προχωρεί στην εφαρμογή του.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί, ωστόσο, να αποσκοπεί στην εφαρμογή ενός «μοντέλου» λήψης αποφάσεων με βάση την κατάρτιση προφίλ, εφόσον αυξήσει σε σημαντικό βαθμό την ανθρώπινη παρέμβαση, κατά τρόπον ώστε το μοντέλο να μην αποτελεί πλέον πλήρως αυτοματοποιημένη διαδικασία λήψης αποφάσεων, παρότι η επεξεργασία μπορεί να εξακολουθεί να ενέχει κινδύνους για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων. Σε αυτή την περίπτωση ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να διασφαλίζει ότι μπορεί να αντιμετωπίσει τους εν λόγω κινδύνους και ότι μπορεί να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που περιγράφονται στο κεφάλαιο III των ανά χειράς κατευθυντήριων γραμμών.

Η εκτίμηση επιπτώσεων προστασίας δεδομένων μπορεί επίσης να αποτελέσει ένα χρήσιμο μέσο ώστε ο υπεύθυνος επεξεργασίας να προσδιορίζει τα μέτρα που πρέπει να εφαρμόσει για να αντιμετωπίσει τους κινδύνους προστασίας δεδομένων που ενέχει η επεξεργασία. Στα εν λόγω μέτρα⁴⁹ μπορούν να περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

⁴⁸ Όπως απαιτείται βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ

⁴⁹ Η εφαρμογή μέτρων που αντικατοπτρίζουν τις απαιτήσεις του άρθρου 13 παράγραφος 2 στοιχείο στ), του άρθρου 14 παράγραφος 2 στοιχείο ζ) και του άρθρου 22 παράγραφος 3

- η ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων σχετικά με την ύπαρξη αυτοματοποιημένης διαδικασίας λήψης αποφάσεων και τη λογική που ακολουθείται στο πλαίσιο αυτής,
- η παροχή διευκρινήσεων σχετικά με τη σημασία και τις προβλεπόμενες συνέπειες για το υποκείμενο των δεδομένων από την επεξεργασία,
- η παροχή στο υποκείμενο των δεδομένων των μέσων εναντίωσης στην απόφαση, και
- η παροχή στο υποκείμενο των δεδομένων της δυνατότητας να διατυπώσει την άποψή του.

Υπάρχουν και άλλες δραστηριότητες κατάρτισης προφίλ που ενδέχεται να συνεπάγονται τη διενέργεια εκτίμησης επιπτώσεων προστασίας δεδομένων, ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της εκάστοτε περίπτωσης. Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας μπορεί να επιθυμούν να ανατρέξουν στις κατευθυντήριες γραμμές της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με τις εκτιμήσεις επιπτώσεων προστασίας δεδομένων⁵⁰ για περαιτέρω πληροφορίες και προκειμένου να βοηθηθούν στο να προσδιορίσουν κατά πόσο υφίσταται ανάγκη διενέργειας εκτίμησης επιπτώσεων.

Μια πρόσθετη απαίτηση λογοδοσίας είναι ο διορισμός υπεύθυνου προστασίας δεδομένων, σε περίπτωση που η κατάρτιση προφίλ ή/και η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων αποτελεί βασική δραστηριότητα του υπεύθυνου επεξεργασίας και απαιτεί τακτική και συστηματική παρακολούθηση των υποκειμένων δεδομένων σε μεγάλη κλίμακα [άρθρο 37 παράγραφος 1 στοιχείο β)]⁵¹.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 - Συστάσεις ορθών πρακτικών

⁵⁰ Ομάδα εργασίας για την προστασία δεδομένων του άρθρου 29. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εκτίμηση επιπτώσεων για την προστασία δεδομένων και τον προσδιορισμό του κατά πόσον η επεξεργασία «ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα υψηλό κίνδυνο» για τους σκοπούς του κανονισμού 2016/679. 4 Απριλίου 2017. http://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=44137 Πρόσβαση στις 24 Απριλίου 2017.

⁵¹ Ομάδα εργασίας για την προστασία δεδομένων του άρθρου 29. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων. 5 Απριλίου 2017, http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=612048 Πρόσβαση στις 22 Ιανουαρίου 2018

Οι ακόλουθες συστάσεις ορθών πρακτικών θα συνδράμουν τους υπεύθυνους επεξεργασίας δεδομένων ως προς τη συμμόρφωσή τους με τις απαιτήσεις των διατάξεων του ΓΚΠΔ σχετικά με την κατάρτιση προφίλ και την αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων⁵².

Άρθρο	Θέμα	Σύσταση
5 παράγραφος 1 στοιχείο α), 12, 13, 14	Δικαίωμα ενημέρωσης	<p>Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας θα πρέπει να ανατρέχουν στις κατευθυντήριες γραμμές της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 για τις γενικές απαιτήσεις περί διαφάνειας.</p> <p>Πέραν των γενικών απαιτήσεων, όταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας επεξεργάζεται δεδομένα σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 22, πρέπει να παρέχει ουσιαστικές πληροφορίες σχετικά με τη λογική που ακολουθείται.</p> <p>Αντί να παρέχει πολύπλοκη μαθηματική επεξήγηση του τρόπου λειτουργίας των αλγόριθμων ή της μηχανικής μάθησης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να εξετάζει το ενδεχόμενο να χρησιμοποιεί σαφείς και ολοκληρωμένους τρόπους παροχής των πληροφοριών στο υποκείμενο των δεδομένων, για παράδειγμα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τις κατηγορίες των δεδομένων που έχουν χρησιμοποιηθεί ή θα χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο της διαδικασίας κατάρτισης προφίλ ή λήψης αποφάσεων, • τους λόγους για τους οποίους οι εν λόγω κατηγορίες θεωρούνται κατάλληλες • τον τρόπο με τον οποίο είναι δομημένη η αυτοματοποιημένη διαδικασία λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν στατιστικών στοιχείων που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της ανάλυσης, • τους λόγους για τους οποίους το εν λόγω προφίλ είναι συναφές με την αυτοματοποιημένη διαδικασία λήψης αποφάσεων, και • τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιείται για τη λήψη απόφασης που αφορά το υποκείμενο των δεδομένων. <p>Οι εν λόγω πληροφορίες θα παρουσιάζουν γενικά μεγαλύτερη συνάφεια προς το υποκείμενο των δεδομένων και θα συμβάλλουν στη διαφάνεια της επεξεργασίας.</p> <p>Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας ενδέχεται να επιθυμούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο χρήσης τεχνικών οπτικοποίησης και αλληλεπιδραστικών τεχνικών με σκοπό να συμβάλουν στην αλγοριθμική διαφάνεια⁵³.</p>

⁵² Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας πρέπει επίσης να φροντίζουν να εφαρμόζουν αξιόπιστες διαδικασίες προκειμένου να διασφαλίζουν ότι μπορούν να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους βάσει των άρθρων 15 – 22 εντός των προθεσμιών που προβλέπονται από τον ΓΚΠΔ.

⁵³ Information Commissioner's Office – Big data, artificial intelligence, machine learning and data protection version 2.0, 03/2017. Σελίδα 87, παράγραφος 194, Μάρτιος 2017. <https://ico.org.uk/media/for-organisations/documents/2013559/big-data-ai-ml-and-data-protection.pdf> Πρόσβαση στις 24 Απριλίου 2017

6 παράγραφος 1 στοιχείο α)	Συγκατάθεση ως βάση της επεξεργασίας	Αν οι υπεύθυνοι επεξεργασίας βασίζονται στη συγκατάθεση ως βάση για την επεξεργασία, θα πρέπει να ανατρέχουν στις κατευθυντήριες γραμμές WP259 της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με τη συγκατάθεση.
15	Δικαίωμα πρόσβασης	Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας ενδέχεται να επιθυμούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο εφαρμογής ενός μηχανισμού που παρέχει στα υποκείμενα των δεδομένων τη δυνατότητα να ελέγχουν το προφίλ τους, συμπεριλαμβανομένων λεπτομερειών σχετικά με τις πληροφορίες και τις πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για την κατάρτισή του.
16	Δικαίωμα διόρθωσης	Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας που παρέχουν στα υποκείμενα των δεδομένων πρόσβαση στο προφίλ τους, βάσει των δικαιωμάτων τους που απορρέουν από το άρθρο 15, θα πρέπει να τους παρέχουν τη δυνατότητα να επικαιροποιούν ή να τροποποιούν τυχόν ανακρίβειες στα δεδομένα ή το προφίλ. Αυτό μπορεί επίσης να τους βοηθά να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο δ). Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας θα πρέπει να εξετάζουν το ενδεχόμενο να εφαρμόζουν διαδικτυακά εργαλεία διαχείρισης προτιμήσεων όπως ο πίνακας ελέγχου απορρήτου. Κατ' αυτόν τον τρόπο παρέχεται στα υποκείμενα των δεδομένων η δυνατότητα να διαχειρίζονται την τύχη των πληροφοριών που τους αφορούν σε σειρά διαφορετικών υπηρεσιών, μέσω της τροποποίησης ρυθμίσεων, επικαιροποίησης των προσωπικών τους στοιχείων, και επανεξέτασης ή επεξεργασίας του προφίλ τους με σκοπό τη διόρθωση τυχόν ανακρίβειών.
21 παράγραφοι 1 και 2	Δικαίωμα εναντίωσης	Το δικαίωμα εναντίωσης του άρθρου 21 παράγραφοι 1 και 2 πρέπει να γνωστοποιείται ρητά στο υποκείμενο των δεδομένων και να παρουσιάζεται με σαφήνεια και χωριστά από άλλες πληροφορίες (άρθρο 21 παράγραφος 4). Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας πρέπει να διασφαλίζουν ότι το εν λόγω δικαίωμα παρουσιάζεται σε εμφανές σημείο στον διαδικτυακό τόπο τους ή σε τυχόν συναφή έγγραφα τεκμηρίωσης και δεν αποκρύπτεται εν μέσω άλλων όρων και προϋποθέσεων.
22 και αιτιολογική σκέψη 71	Κατάλληλες εγγυήσεις	Ο ακόλουθος κατάλογος περιλαμβάνει, ενδεικτικά, ορισμένες προτάσεις ορθής πρακτικής τις οποίες μπορούν να λαμβάνουν υπόψη οι υπεύθυνοι επεξεργασίας κατά τη λήψη αποκλειστικά αυτοματοποιημένων αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ (ορίζεται στο άρθρο 22 παράγραφος 1): <ul style="list-style-type: none"> • τακτικοί έλεγχοι διασφάλισης ποιότητας στα συστήματά τους προκειμένου να διασφαλίζουν ότι τα φυσικά πρόσωπα αντιμετωπίζονται δίκαια και χωρίς διακρίσεις, είτε βάσει ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα η με άλλο τρόπο, • έλεγχος των αλγόριθμων – δοκιμή των αλγόριθμων που χρησιμοποιούνται και αναπτύσσονται από συστήματα μηχανικής μάθησης με σκοπό να αποδειχθεί ότι η λειτουργία τους είναι πράγματι η προβλεπόμενη, και ότι δεν παράγουν μεροληπτικά, εσφαλμένα ή αδικαιολόγητα αποτελέσματα,

		<ul style="list-style-type: none"> • όσον αφορά τον έλεγχο από «τρίτο» (σε περίπτωση που η λήψη αποφάσεων με βάση την κατάρτιση προφίλ έχει υψηλό αντίκτυπο σε φυσικά πρόσωπα), παροχή στον ελεγκτή όλων των απαραίτητων πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας του αλγόριθμου ή του συστήματος μηχανικής μάθησης, • λήψη δεσμευτικών εγγυήσεων όσον αφορά αλγόριθμους τρίτων σχετικά με το ότι έχει διενεργηθεί έλεγχος και δοκιμές και ότι ο αλγόριθμος συμμορφώνεται με τα συμφωνηθέντα πρότυπα, • συγκεκριμένα μέτρα ώστε η ελαχιστοποίηση δεδομένων να περιλαμβάνει σαφείς περιόδους διατήρησης των προφίλ και τυχόν δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που χρησιμοποιούνται κατά τη δημιουργία ή εφαρμογή των προφίλ, • χρήση τεχνικών ανωνυμοποίησης ή ψευδωνυμοποίησης στο πλαίσιο της κατάρτισης προφίλ, • τρόποι που παρέχουν στο υποκείμενο των δεδομένων τη δυνατότητα να διατυπώνει την άποψή του και να αμφισβητεί την απόφαση, και, • μηχανισμός ανθρώπινης παρέμβασης σε καθορισμένες περιπτώσεις, για παράδειγμα, μέσω της παροχής συνδέσμου σε διαδικασία προσφυγής τη χρονική στιγμή κατά την οποία ανακοινώνεται η αυτοματοποιημένη απόφαση στο υποκείμενο των δεδομένων, με συμφωνηθείσες προθεσμίες για την επανεξέταση καθώς και την παροχή υπεύθυνου επικοινωνίας για την υποβολή τυχόν ερωτημάτων. <p>Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας μπορούν επίσης να διερευνήσουν δυνατότητες όπως οι ακόλουθες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • μηχανισμοί πιστοποίησης για δραστηριότητες επεξεργασίας, • κώδικες δεοντολογίας για διαδικασίες ελέγχου που περιλαμβάνουν μηχανική μάθηση, • επιτροπές δεοντολογικής εξέτασης για την εκτίμηση των πιθανών αρνητικών επιπτώσεων και των οφελών στην κοινωνία από συγκεκριμένες εφαρμογές της κατάρτισης προφίλ.
--	--	--

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 – Βασικές διατάξεις του ΓΚΠΔ

Βασικές διατάξεις του ΓΚΠΔ που αναφέρονται στη γενική κατάρτιση προφίλ και την αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων

Άρθρο	Αιτιολογική σκέψη	Παρατηρήσεις
3 παράγραφος 2 στοιχείο β)	24	Την παρακολούθηση της συμπεριφοράς των υποκειμένων των δεδομένων, στον βαθμό που η συμπεριφορά αυτή λαμβάνει χώρα εντός της Ένωσης. Αιτιολογική σκέψη 24 «...παρακολουθούνται στο διαδίκτυοχρήσης τεχνικών επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οι οποίες συνίστανται στη διαμόρφωση του «προφίλ» ενός φυσικού προσώπου, ιδίως με σκοπό να ληφθούν αποφάσεις που το αφορούν ή να αναλυθούν ή να προβλεφθούν οι προσωπικές προτιμήσεις, οι συμπεριφορές και οι νοοτροπίες του».
4 παράγραφος 4	30	Ορισμός της κατάρτισης προφίλ του άρθρου 4 παράγραφος 4 Αιτιολογική σκέψη 30 «επιγραμμικά αναγνωριστικά στοιχεία ..., όπως διευθύνσεις διαδικτυακού πρωτοκόλλου, αναγνωριστικά cookies ή άλλα αναγνωριστικά στοιχεία όπως ετικέτες αναγνώρισης μέσω ραδιοσυχνοτήτων... μπορεί να αφήνουν ίχνη τα οποία, ιδίως όταν συνδυαστούν με μοναδικά αναγνωριστικά στοιχεία ταυτότητας και άλλες πληροφορίες που λαμβάνουν οι εξυπηρετητές, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να δημιουργηθεί το προφίλ των φυσικών προσώπων και να αναγνωριστεί η ταυτότητά τους.»
5 και 6	72	Αιτιολογική σκέψη 72: «Η κατάρτιση προφίλ υπόκειται στους κανόνες του παρόντος κανονισμού που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως νομικοί λόγοι επεξεργασίας (άρθρο 6) ή αρχές προστασίας δεδομένων (άρθρο 5)».
8	38	Χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα παιδιών για την κατάρτιση προφίλ. Αιτιολογική σκέψη 38: «Τα παιδιά απαιτούν ειδική προστασία ιδίως,... στη χρήση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με σκοπό.... τη δημιουργία προφίλ προσωπικότητας ή προφίλ χρήστη».
13 και 14	60	Δικαίωμα ενημέρωσης. Αιτιολογική σκέψη 60: «Περαιτέρω, το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να ενημερώνεται αν καταρτίζεται το προφίλ του και ποιες συνέπειες έχει αυτό».
15	63	Δικαίωμα πρόσβασης. Αιτιολογική σκέψη 63: «το δικαίωμα να γνωρίζει και να του ανακοινώνεται..... για ποιους σκοπούς γίνεται η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,..... και, ποιες θα μπορούσαν να είναι οι συνέπειες της εν λόγω επεξεργασίας, τουλάχιστον όταν αυτή βασίζεται σε κατάρτιση προφίλ».
21 παράγραφοι 1, 2 και 3	70	Δικαίωμα εναντίωσης στην κατάρτιση προφίλ. Αιτιολογική σκέψη 70 «...το δικαίωμα να αντιτεθεί στην εν λόγω επεξεργασία, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ στον βαθμό που αυτή συνδέεται με την εν λόγω απευθείας εμπορική προώθηση».

23	73	Αιτιολογική σκέψη 73: «Μπορούν να επιβληθούν από το ενωσιακό δίκαιο ή το δίκαιο κράτους μέλους περιορισμοί σχετικά με συγκεκριμένες βασικές αρχέςστο δικαίωμα εναντίωσης, στις αποφάσεις που βασίζονται σε κατάρτιση προφίλστον βαθμό που είναι αναγκαίοι και αναλογικοί σε μια δημοκρατική κοινωνία...» για τη διαφύλαξη συγκεκριμένων στόχων γενικού δημόσιου συμφέροντος.
35 παράγραφος 3 στοιχείο α)	91	Η διενέργεια εκτίμησης επιπτώσεων προστασίας δεδομένων απαιτείται σε περίπτωση «συστηματικής και εκτενούς αξιολόγησης προσωπικών πτυχών σχετικά με φυσικά πρόσωπα, η οποία βασίζεται σε αυτοματοποιημένη επεξεργασία, περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, και στην οποία βασίζονται αποφάσεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα σχετικά με το φυσικό πρόσωπο ή ομοίως επηρεάζουν σημαντικά το φυσικό πρόσωπο,» Καλύπτει τη λήψη αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ η οποία δεν είναι αποκλειστικά αυτοματοποιημένη.

Βασικές διατάξεις του ΓΚΠΑ που αναφέρονται στην αποκλειστικά αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων που ορίζεται στο άρθρο 22

Άρθρο	Αιτιολογική σκέψη	Παρατηρήσεις
13 παράγραφος 2 στοιχείο στ) και 14 παράγραφος 2 στοιχείο ζ)	61	Δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά: <ul style="list-style-type: none"> • με την ύπαρξη αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων βάσει των άρθρων 22 παράγραφοι 1 και 4, • ουσιαστικές πληροφορίες σχετικά με τη λογική που ακολουθείται, • τη σημασία και τις προβλεπόμενες συνέπειες της εν λόγω επεξεργασίας.
15 στοιχείο η)		Συγκεκριμένα δικαιώματα πρόσβασης σε πληροφορίες σχετικά την ύπαρξη αποκλειστικά αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ.
22 παράγραφος 1	71	Απαγόρευση της λήψης αποφάσεων με βάση αποκλειστικά αυτοματοποιημένη επεξεργασία, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, η οποία παράγει έννομα/με παρόμοιο τρόπο σημαντικά αποτελέσματα. Πέραν των διευκρινίσεων που παρέχονται στο κυρίως κείμενο των κατευθυντήριων γραμμών, στα ακόλουθα σημεία αναλύεται περαιτέρω το σκεπτικό στο οποίο βασίζεται η ερμηνεία του άρθρου 22 ως απαγόρευσης: <ul style="list-style-type: none"> • Παρότι το κεφάλαιο III αφορά τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων, οι διατάξεις των άρθρων 12 - 22 δεν αφορούν αποκλειστικά την ενεργό άσκηση των δικαιωμάτων. Ορισμένα από τα δικαιώματα είναι <i>παθητικά</i>: δεν σχετίζονται όλα με καταστάσεις στις οποίες το υποκείμενο δεδομένων προβαίνει σε ενέργεια, δηλ. υποβάλλει αίτημα ή καταγγελία ή κάποιου άλλου είδους παρόμοια ενέργεια. Τα άρθρα 15-18 και τα άρθρα 20-21 αφορούν το υποκείμενο των δεδομένων που ασκεί ενεργά τα δικαιώματά του, αλλά τα

		<p>άρθρα 13 & 14 αφορούν τα καθήκοντα που πρέπει να εκτελεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας, χωρίς την ενεργό συμμετοχή του υποκειμένου των δεδομένων. Ως εκ τούτου, η συμπερίληψη του άρθρου 22 στο εν λόγω κεφάλαιο δεν συνεπάγεται καθαυτή ότι πρόκειται για δικαίωμα εναντίωσης,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το άρθρο 22 παράγραφος 2 αναφέρεται στην άσκηση των «δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων βάσει των άρθρων 15 έως 22»· αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι το άρθρο 22 παράγραφος 1 πρέπει να ερμηνευτεί καθαυτό ως δικαίωμα. Υπάρχει ενεργό δικαίωμα στο άρθρο 22, αλλά αποτελεί μέρος των εγγυήσεων που πρέπει να εφαρμόζονται σε εκείνες τις περιπτώσεις κατά τις οποίες επιτρέπεται η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων [άρθρο 22 παράγραφος 2 στοιχεία α) έως γ)] - το δικαίωμα εξασφάλισης ανθρώπινης παρέμβασης, διατύπωσης της άποψης και αμφισβήτησης της απόφασης. Εφαρμόζεται μόνο στις εν λόγω περιπτώσεις διότι η πραγματοποίηση της επεξεργασίας που περιγράφεται στο άρθρο 22 παράγραφος 1 απαγορεύεται σε άλλες περιπτώσεις, • Το άρθρο 22 βρίσκεται σε ένα τμήμα του ΓΚΠΔ που αποκαλείται «Δικαίωμα εναντίωσης και αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων», γεγονός που υποδηλώνει ότι το άρθρο 22 δεν συνιστά δικαίωμα εναντίωσης όπως το άρθρο 21. Αυτό υπογραμμίζεται περαιτέρω από την έλλειψη στο άρθρο 22 ισοδύναμα ρητού καθήκοντος ενημέρωσης, όπως αυτό που αναφέρεται στο άρθρο 21 παράγραφος 4, • Εάν το άρθρο 22 ερμηνευόταν ως δικαίωμα εναντίωσης, η εξαίρεση του άρθρου 22 παράγραφος 2 στοιχείο γ) δεν θα είχε νόημα. Στην εξαίρεση αναφέρεται ότι η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων μπορεί να εξακολουθήσει να λαμβάνει χώρα στην περίπτωση ρητής συγκατάθεσης του υποκειμένου των δεδομένων (βλέπε κατωτέρω). Αυτό θα ήταν αντιφατικό, καθώς το υποκείμενο δεδομένων δεν μπορεί ταυτόχρονα να αντιτάσσεται και να παρέχει τη συγκατάθεσή του για την ίδια επεξεργασία, • Η εναντίωση θα συνεπαγόταν την υποχρέωση εξασφάλισης ανθρώπινης παρέμβασης. Οι εξαιρέσεις του άρθρου 22 παράγραφος 2 στοιχείο υπερισχύουν του βασικού κανόνα του άρθρου 22 παράγραφος 1, αλλά μόνο στον βαθμό που μπορεί να εξασφαλιστεί ανθρώπινη παρέμβαση για λογαριασμό του υποκειμένου των δεδομένων, όπως ορίζεται στο άρθρο 22 παράγραφος 3. Δεδομένου ότι το υποκείμενο των δεδομένων (διά της εναντίωσης) έχει ήδη ζητήσει ανθρώπινη παρέμβαση, το άρθρο 22 παράγραφος 2 στοιχεία α) και γ) παρακάμπτεται αυτόματα σε κάθε περίπτωση, καθιστώντας τις κατ' αυτόν τον τρόπο άνευ νοήματος στην πράξη. <p>Αιτιολογική σκέψη 71: «...Η επεξεργασία αυτή περιλαμβάνει την «κατάρτιση προφίλ» που αποτελείται από οποιαδήποτε μορφή αυτοματοποιημένης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την αξιολόγηση προσωπικών πτυχών σχετικά με ένα φυσικό πρόσωπο, ιδίως την ανάλυση ή την πρόβλεψη πτυχών που αφορούν τις επιδόσεις στην</p>
--	--	--

		εργασία, την οικονομική κατάσταση, την υγεία, τις προσωπικές προτιμήσεις ή συμφέροντα, την αξιοπιστία ή τη συμπεριφορά, τη θέση ή κινήσεις του υποκειμένου των δεδομένων»..... <i>«Το εν λόγω μέτρο θα πρέπει να μην αφορά παιδί»</i>
22 παράγραφος 2 στοιχεία α) έως γ)	71	Το άρθρο 22 παράγραφος 2 αίρει την απαγόρευση της επεξεργασίας με βάση α) την εκτέλεση ή τη σύναψη σύμβασης, β) το δικαίωμα της Ένωσης ή κράτους μέλους, ή γ) ρητή συγκατάθεση. Στην αιτιολογική σκέψη 71 παρέχονται περισσότερες πληροφορίες πλαισίου σχετικά με το άρθρο 22 παράγραφος 2 στοιχείο β) και αναφέρεται ότι η επεξεργασία που περιγράφεται στο άρθρο 22 παράγραφος 1: <i>«θα πρέπει να επιτρέπεται όταν προβλέπεται ρητά από το δικαίωμα της Ένωσης ή κράτους μέλους, στο οποίο υπόκειται ο υπεύθυνος επεξεργασίας, μεταξύ άλλων για σκοπούς παρακολούθησης και πρόληψης της απάτης και της φοροδιαφυγής σύμφωνα με τους κανονισμούς, τα πρότυπα και τις συστάσεις των θεσμικών οργάνων της Ένωσης ή των εθνικών οργάνων εποπτείας και προκειμένου να διασφαλιστεί η ασφάλεια και η αξιοπιστία της υπηρεσίας που παρέχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας...»</i>
22 παράγραφος 3	71	Στο άρθρο 22 παράγραφος 3 και στην αιτιολογική σκέψη 71 ορίζεται επίσης ότι ακόμη και στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 22 παράγραφος 2 στοιχεία α) και γ) , η επεξεργασία θα πρέπει να υπόκειται σε κατάλληλες εγγυήσεις. Αιτιολογική σκέψη 71: <i>«οι οποίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν ειδική ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων και το δικαίωμα εξασφάλισης ανθρώπινης παρέμβασης, το δικαίωμα διατύπωσης της άποψής του, το δικαίωμα να λάβει αιτιολόγηση της απόφασης που ελήφθη στο πλαίσιο της εν λόγω εκτίμησης και το δικαίωμα αμφισβήτησης της απόφασης. Το εν λόγω μέτρο θα πρέπει να μην αφορά παιδί».</i>
23	73	Αιτιολογική σκέψη 73: <i>«Μπορούν να επιβληθούν από το ενωσιακό δικαίωμα ή το δικαίωμα κράτους μέλους περιορισμοί σχετικά με συγκεκριμένες βασικές αρχέςστο δικαίωμα εναντίωσης, στις αποφάσεις που βασίζονται σε κατάρτιση προφίλστον βαθμό που είναι αναγκαίοι και αναλογικοί σε μια δημοκρατική κοινωνία...» για τη διαφύλαξη συγκεκριμένων στόχων γενικού δημόσιου συμφέροντος.</i>
35 παράγραφος 3 στοιχείο α)	91	Απαιτήση διενέργειας εκτίμησης επιπτώσεων προστασίας δεδομένων.
47 παράγραφος 2 στοιχείο ε)		Οι δεσμευτικοί εταιρικοί κανόνες που αναφέρονται στο άρθρο 47 παράγραφος 1 θα πρέπει να ορίζουν τουλάχιστον ότι <i>«.....του δικαιώματος μη υπαγωγής σε αποφάσεις που λαμβάνονται αποκλειστικά βάσει αυτοματοποιημένης επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ σύμφωνα με το άρθρο 22...»</i>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 - Περαιτέρω βιβλιογραφία

Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές λαμβάνουν υπόψη τους τα ακόλουθα:

- [WP29 Advice paper on essential elements of a definition and a provision on profiling within the EU General Data Protection Regulation, adopted 13 May 2013,](#)
- [WP29 Opinion 2/2010 on online behavioural advertising, WP171,](#)
- [Γνώμη 03/2013 της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με τον περιορισμό του σκοπού, WP 203,](#)
- [Γνώμη 06/2014 της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με την έννοια των εννόμων συμφερόντων του υπεύθυνου επεξεργασίας βάσει του άρθρου 7 της οδηγίας 95/46/EK, WP217](#)
- [WP29 Statement on the role of a risk-based approach to data protection legal frameworks, WP218,](#)
- [WP29 Opinion 8/2014 on the Recent Developments on the Internet of Things, WP223,](#)
- [Κατευθυντήριες γραμμές της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων, WP243,](#)
- [WP29 Guidelines on identifying a controller or processor's lead supervisory authority WP244,](#)
- [Κατευθυντήριες γραμμές της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με τη συγκατάθεση, WP259](#)
- [Κατευθυντήριες γραμμές της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με τη διαφάνεια, WP260](#)
- [Συμβούλιο της Ευρώπης. Σύσταση CM/Rec\(2010\)13 σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων όσον αφορά την αυτόματη επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της κατάρτισης προφίλ,](#)
- [Συμβούλιο της Ευρώπης. Guidelines on the protection of individuals with regard to the processing of personal data in a world of Big Data, 01/2017](#)
- [Information Commissioner's Office – Big data, artificial intelligence, machine learning and data protection version 2.0, 03/2017](#)
- [Office of the Australian Commissioner - Consultation draft: Guide to big data and the Australian Privacy Principles, 05/2016](#)
- [European Data Protection Supervisor \(EDPS\) Opinion 7/2015 – Meeting the challenges of big data, 19 November 2015](#)
- [Datatilsynet – Big Data – privacy principles under pressure 09/2013](#)
- [Συμβούλιο της Ευρώπης. Σύμβαση για την προστασία των προσώπων έναντι της αυτόματης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα - Σχέδιο επεξηγηματικής έκθεσης σχετικά με την εκσυγχρονισμένη έκδοση της σύμβασης αριθ. 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης, Αύγουστος 2016](#)
- [Datatilsynet – The Great Data Race – How commercial utilisation of personal data challenges privacy. Report, November 2015](#)
- [European Data Protection Supervisor – Assessing the necessity of measures that limit the fundamental right to the protection of personal data: A Toolkit](#)
- [Joint Committee of the European Supervisory Authorities. Joint Committee Discussion Paper on the use of Big Data by financial institutions 2016-86. \[https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/jc-2016-86_discussion_paper_big_data.pdf\]\(https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/jc-2016-86_discussion_paper_big_data.pdf\).](#)
- [Commission de la protection de la vie privée. Big Data Rapport <https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/Big%20Data%20vo%20MindMap%2022-02-17%20fr.pdf>.](#)
- [United States Senate, Committee on Commerce, Science, and Transportation. A Review of the Data Broker Industry: Collection, Use, and Sale of Consumer Data for Marketing Purposes, Staff Report for Chairman Rockefeller, December 18, 2013. \[https://www.commerce.senate.gov/public/_cache/files/0d2b3642-6221-4888-a631-\]\(https://www.commerce.senate.gov/public/_cache/files/0d2b3642-6221-4888-a631-\)](#)

[08f2f255b577/AE5D72CBE7F44F5BFC846BECE22C875B.12.18.13-senate-commerce-committee-report-on-data-broker-industry.pdf](https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2972855)

- Lilian Edwards & Michael Veale. Slave to the Algorithm? Why a ‘Right to an Explanation’ is probably not the remedy you are looking for. Research paper, posted 24 May 2017.
https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2972855
- NYTimes.com. Showing the Algorithms behind New York City Services.
<https://mobile.nytimes.com/2017/08/24/nyregion/showing-the-algorithms-behind-new-york-city-services.html?referer=https://t.co/6uUVVjOIXx?amp=1>. Πρόσβαση στις 24 Αυγούστου 2017
- Συμβούλιο της Ευρώπης. Recommendation CM/REC(2018)x of the Committee of Ministers to Member States on Guidelines to promote, protect and fulfil children’s rights in the digital environment (revised draft, 25 July 2017). <https://www.coe.int/en/web/children/-/call-for-consultation-guidelines-for-member-states-to-promote-protect-and-fulfil-children-s-rights-in-the-digital-environment?inheritRedirect=true&redirect=%2Fen%2Fweb%2Fchildren> .
Πρόσβαση στις 31 Αυγούστου 2017
- Unicef. Privacy, protection of personal information and reputation rights. Discussion paper series: Children’s Rights and Business in a Digital World.
https://www.unicef.org/csr/files/UNICEF_CRB_Digital_World_Series_PRIVACY.pdf.
Πρόσβαση στις 31 Αυγούστου 2017
- House of Lords. Growing up with the internet. Select Committee on Communications, 2nd Report of Sessions 2016 – 17.
<https://publications.parliament.uk/pa/ld201617/ldselect/ldcomuni/130/13002.htm>.
Πρόσβαση στις 31 Αυγούστου 2017
- Sandra Wachter, Brent Mittelstadt and Luciano Floridi. Why a right to explanation of automated decision-making does not exist in the General Data Protection Regulation, 28 December 2016.
https://www.turing.ac.uk/research_projects/data-ethics-group-deg/ . Πρόσβαση στις 13 Δεκεμβρίου 2017
- Sandra Wachter, Brent Mittelstadt and Chris Russell. Counterfactual explanations Without Opening the Black Box: Automated Decisions and the GDPR, 6 October 2017.
https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3063289. Πρόσβαση στις 13 Δεκεμβρίου 2017
- Australian Government. Better Practice Guide, Automated Assistance in Administrative Decision-Making. Six steps methodology, plus summary of checklist points Part 7 February 2007.
<https://www.oaic.gov.au/images/documents/migrated/migrated/betterpracticeguide.pdf>.
[Πρόσβαση στις 9 Ιανουαρίου 2018](#)